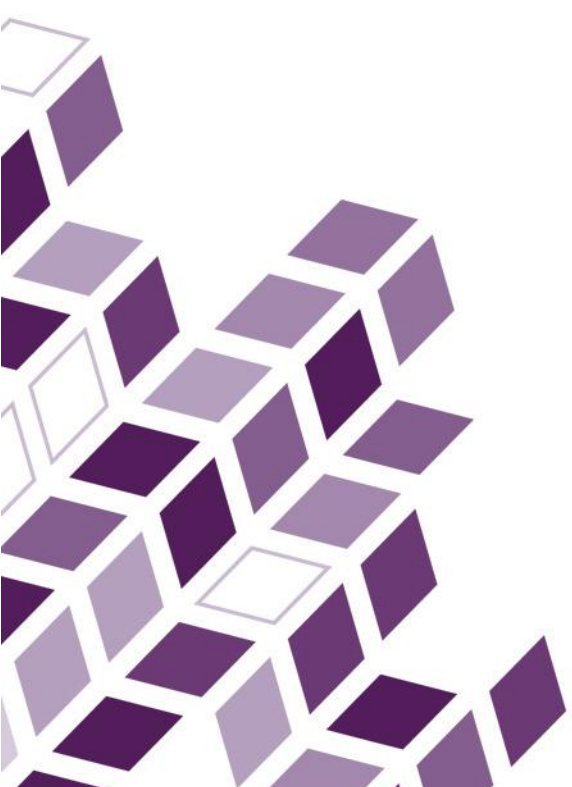

Årsrapport 2011 og årsplan 2012

Innhold:

1	Innledning	4
1.1	Overordnede føringer	4
2	Generell tilstandsrapport	6
3	Rapport for 2011	9
3.1	Norsk utdanning – kvalitetssikring	9
3.1.1	Prioriterte utviklingsprosjekter	9
3.1.2	Aktivitetsrapport for tilsyn med høyere utdanning	11
3.1.3	Aktivitetsrapport for tilsyn med fagskoleutdanning	14
3.1.4	Saksbehandlingskvalitet og brukerservice	16
3.2	Norsk utdanning - kvalitetsutvikling	17
3.2.1	Prioriterte utviklingsprosjekter	18
3.2.2	Aktivitetsrapport for utredninger, evalueringer og analyser	21
3.2.3	Aktivitetsrapport for konferanser og seminarer	22
3.3	Utenlandsk utdanning	24
3.3.1	Prioriterte utviklingsprosjekter	24
3.3.2	Aktivitetsrapport for godkjenning av utenlandsk utdanning	26
3.3.3	Saksbehandlingskvalitet og brukerservice	27
3.4	Samfunnskontakt og organisasjon	30
3.4.1	Prioriterte utviklingsprosjekter	31
3.4.2	Internasjonalt samarbeid	32
3.4.3	Kommunikasjon og samfunnskontakt	33
3.4.4	Økonomiforvaltning	35
3.4.5	Personalforvaltning	38
3.4.6	Andre driftsmessige forhold	41
4	Plan for 2012	43
4.1	Norsk utdanning – kvalitetssikring	43
4.1.1	Prioriterte utviklingsprosjekter	43
4.1.2	Resultatmål for tilsynsaktivitetene	45
4.2	Norsk utdanning – kvalitetsutvikling	47
4.2.1	Prioriterte utviklingsprosjekter	47
4.2.2	Resultatmål for de rendyrkede utviklingsaktivitetene	48
4.3	Utenlandsk utdanning	51

4.3.1	Prioriterte utviklingsprosjekter.....	51
4.3.2	Resultatmål for godkjenning av utenlandsk utdanning	52
4.4	NOKUTs organisasjon og samfunnskontakt	53
4.4.1	Prioriterte utviklingsprosjekter.....	53
4.4.2	Resultatmål for fellesfunksjonene	55
4.5	Plan for disponering av tildelt bevilgning 2012	55
	VEDLEGG 2: Framtidig satsingsforslag 2013-2015	59

1 Innledning

1.1 Overordnede føringer

NOKUT opererer med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler, lov om fagskoleutdanning og forskrift om kvalitet i høyere utdanning (NOKUT-forskriften).

De overordnede føringene som ligger til grunn for denne årsrapporten og årsplanen står i:

1. NOKUTs strategiplan 2010-14 med tilhørende strategiske dokumenter (organisasjonsstrategi 2011-14 og langtidsplan for tematiske prioriteringer 2012-14)
2. Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2011 og 2012.

Strategiplanen og departementets tildelingsbrev angir de samme virksomhetsmålene for NOKUT¹. Målene er avledet av NOKUTs formålsparagraf i universitets- og høyskoleloven. Departementet konkretiserer i tildelingsbrevet også hvilke styringsparametere NOKUT vil bli fulgt opp på. NOKUTs interne virksomhetsstyring skjer med utgangspunkt i de samme styringsparametere med noen mindre modifikasjoner. I den interne styringen har NOKUT i tillegg fokus på oppfølging av strategiplanens seks hovedstrategier for videreutvikling av NOKUT.

Mål og styringsparametere:

Mål 1: NOKUT skal bidra til å sikre at kvaliteten i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning tilfredsstillende nasjonale standarder

- Antall vedtak og saksbehandlingstid
- Antall vedtak opphevet av NOKUTs klagenemnd
- Tilbakemeldinger på brukerundersøkelser

Mål 2: NOKUT skal stimulere til økt kvalitet i utdanningen ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler

- Antall vedtak og saksbehandlingstid innen alle NOKUTs virksomhetsområder
- Antall arrangerte konferanser og andre møteplasser for sektoren om akkreditering og kvalitetssikring, godkjenning av fagskoleutdanning og generell godkjenning av utenlandsk utdanning
- Publiserte artikler, utredninger og analyser innenfor NOKUTs ansvarsområde

Mål 3: NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning får vurdert denne i forhold til norsk utdanning, og at arbeidsgivere og læresteder får korrekt informasjon om utenlandsk kompetanse

- Antall vedtak og saksbehandlingstid
- Antall vedtak opphevet av NOKUTs klagenemnd
- Tilbakemeldinger på brukerundersøkelser

Mål 4a: Samfunnet skal ha tillit til at kvaliteten på NOKUTs arbeid holder internasjonal standard

- Kvalitetssikring av egen virksomhet i forhold til internasjonale standarder og retningslinjer
- Ekstern informasjon og samfunnskontakt

¹ Det er teknisk forskjell i og med at vi i strategiplanen har fire mål, mens departementet opererer med fem. Dette kommer av at departementet har splittet opp det siste målet i strategiplanen.

Mål 4b: NOKUT skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene

- Avvik ved gjennomføring av budsjett
- Søkning til ledige stillinger
- Kompetansemåling
- Arbeidsmiljø, herunder bl.a. sykefraværspersent

Hovedstrategier for videreutvikling av NOKUT

For å øke NOKUTs bidrag til samfunnet på de forannevnte målområdene angir strategiplanen seks hovedstrategier for videreutvikling av virksomheten. Kortversjonen er at NOKUT skal:

- Legge mer vekt på å stimulere kvalitetsutviklingen ved institusjonene
- Være mer helhetlig, effektiv og målrettet i tilsynsarbeidet
- Styrke rollen som helhetlig kompetansesenter for godkjenning av utenlandsk utdanning
- Gi bedre informasjon og service til brukerne
- Styrke dialogen med sektor og samfunn
- Videreutvikle en profesjonell og helhetlig organisasjon

I tillegg til hovedstrategiene inneholder strategiplanen mer detaljerte områdestrategier for hvert av NOKUTs tre faglige virksomhetsområder. Disse fungerer som langtidsplaner for videreutviklingen av aktivitetene på områdene. NOKUT har i løpet av 2011 utarbeidet to nye strategiske dokumenter som supplement til strategiplanen. En organisasjonsstrategi som utdyper den overordnede strategiplanen i spørsmål knyttet til utvikling av NOKUTs menneskelige ressurser, kommunikasjon, virksomhetsstyring og infrastrukturinvesteringer ble vedtatt 11.04.2011. En langtidsplan med tematiske prioriteringer på områder der NOKUT selv kan sette dagsorden ble vedtatt 17.11.2011.

2 Generell tilstandsrapport

Økonomistatus

Som beskrevet i vårt budsjettinnspill av 21.11.2011, og gjentatt i budsjettinnspillet i dette dokumentet, har NOKUT kommet i en situasjon hvor kapasitetsgrensen er overskredet på flere områder samtidig. Vi er med dagens rammevilkår ikke i stand til å betjene alle våre søkere og samtidig gjennomføre andre oppgaver i vårt mandat, slik som tilsynet med eksisterende virksomhet, på en tilfredsstillende måte. I denne situasjonen er det også vanskelig å sette av midler til lenge påkrevde investeringer i IT-infrastrukturen.

Plan- og budsjettprosessen for 2012 har derfor vært krevende. Vi har imidlertid tolket departementets signal i tildelingsbrevet om at man vil gjennomgå NOKUTs rammebetingelser positivt, og ser fram til videre dialog om saken. Derfor har vi inntil videre ikke lagt opp til å stanse viktige utviklingsprosesser som implementering av tilsynet med eksisterende virksomhet og arbeidet med oppgradering av IT-infrastrukturen. Det dreier seg dog kun i hovedsak om kartleggings- og planarbeid internt i administrasjonen første halvår. Budsjettet gir *ikke* rom for verken å iverksette et nytt tilsynsprogram eller sette i gang en anskaffelse av nytt saksbehandlingssystem. Også analysearbeidet skjermes foreløpig, dog med minimale driftsmidler, og med en innretning som i første rekke skal støtte opp om NOKUTs tilsynsaktiviteter. Det blir vanskelig å unngå at dette går utover NOKUTs omdømme.

På saksbehandlingssiden vil konsekvensene av kapasitetsmangelen dessverre bli betydelige økte saksbehandlingstider. Innen utenlandsk utdanning regner vi med å få 600 flere søknader enn vi vil kunne behandle. På tilsynssiden konstaterer vi at det ikke vil være mulig å ta unna søknader fra en søknadsfrist innen neste frist. Dermed risikerer vi også å tape gevinstene knyttet til kvalitet og likebehandling, som i tillegg til effektivitet, var viktige mål ved innføring av søknadsfrister. Vi beklager de ulempene det får for våre brukere at søknader i 2012 må legges i kø både på utlands- og tilsynsområdet.

Aktivitetsstatus

NOKUT har i 2011 hatt et meget høyt aktivitetsnivå. På de søknadsbaserte aktivitetene har sakstilfanget som nevnt over økt til et nivå som ligger over det NOKUT klarer å ta unna både innen tilsyn med høyere utdanning, fagskoleutdanning og godkjenning av utenlandsk utdanning. Ved inngangen til 2012 har vi derfor jevnt over økte restanser og økt saksbehandlingstid. Det forventes fortsatt vekst i saksmengden i 2012. Spesielt gjelder dette for utenlandsområdet. I en situasjon med lavkonjunktur i Europa, mens den norske økonomien går bra, øker Norges attraktivitet både som studie- og arbeidsland. Dette må en regne meg vil gi seg utslag i en jevn vekst av nye søknader og andre typer henvendelser til NOKUT. På tilsynsområdet forventes saksmengden å ligge på samme høye nivå som i 2011. Det er her særlig antall søknader om nye master- og doktorgrader som har økt. Dette henger sammen med universitetsambisjonene i sektoren.

Innføring av ny modell for tilsyn med eksisterende virksomhet er en hovedprioritering i inneværende strategiperiode. NOKUT har i 2011 arbeidet med dette som et begrenset pilotprosjekt hovedsakelig med fokus på små private høyskoler og fagskoler. Første tilsynsprogram i piloten sluttføres våren 2012 med noen avsluttende revideringer av gitt akkreditering. Neste program er planlagt med fokus bl.a. på mastergrader og skal legges opp slik at vi får vurdert og sammenliknet studier som er hhv. akkreditert av NOKUT (høyskoler) og opprettet på egen fullmakt (universiteter og høyskoler). Det er lenge siden NOKUT har satt i gang direkte tilsyn med studier ved universiteter og vitenskapelige høyskoler. Vi legger derfor også opp til å benytte denne anledningen til å styrke dialogen med disse institusjonene

mer generelt. Innenfor nåværende rammer er det imidlertid ikke rom for å gå i gang med et nytt tilsynsprogram.

Evalueringene av kvalitetssikringssystemer er så langt gjennomført i tråd med seksårs-syklusen, og vi får generelt positive tilbakemeldinger fra institusjonene om innrettingen på andregangsevalueringene. Som en del av en langsiktig ambisjon om å frembringe kunnskap og gi råd om videreutvikling av den norske modellen for eksternt tilsyn med høyere utdanning og fagskoleutdanning, starter vi i 2012 en gjennomgang av våre erfaringer med de interne kvalitetssikringssystemene i høyere utdanning. I 2012 må vi for øvrig evalueres med tanke på hvordan NOKUTs virksomhet fungerer i forhold til de europeiske standarder for kvalitetssikring av høyere utdanning. Dette for å opprettholde vårt medlemskap i ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education). Evalueringen søkes tilrettelagt slik at den kan legges til grunn for å søke om medlemskap også i EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education).

Når det gjelder det nye fagskolevirkemiddelet godkjenning av fagområde, ble de første søknader mottatt i 2011. Saksbehandlingen av disse har vært organisert som et pilotprosjekt. Framdriften har dessverre pga. kapasitetssituasjonen blitt noe forsinket, men vedtakene vil komme våren 2012. På fagskoleområdet vil det i lys av forestående endringer i overordnet regelverk også bli nødvendig å gå i gang med et større forskriftsarbeid i 2012.

På utlandsområdet ble det høsten 2011 igangsatt en gjennomgang av det samlede tjenestetilbudet med sikte på å utarbeide en ny områdestrategi. Dette arbeidet fortsetter våren 2012 med en strategiprosess hvor vi skal konkretisere ambisjonen om styrke vår rolle som helhetlig kompetansesenter for utenlandsk utdanning og prioritere tiltak for resten av strategiperioden 2010-14. Dette er nødvendig for å konsolidere feltet etter flere år med kraftig vekst. I tilknytning til strategiarbeidet er det lagt opp til en omorganisering der NOKUTs fagavdeling for utenlandsk avdeling og informasjonssenteret INVIA sees i sammenheng. Dette ble mulig etter at departementet høsten 2011 opphevet føringer knyttet til hvordan informasjonsvirksomheten skal organiseres. I etterkant av strategi- og organiseringsarbeidet skal det høsten 2012 utarbeides nye og mer brukervennlige nettsider.

Også på utrednings- og analysefeltet har året vært preget av høy aktivitet og nybrottsarbeid. En langtidspan for tematiske prioriteringer 2012-2014 ble vedtatt i november. Langtidspanen er utviklet på bakgrunn av NOKUTs erfaringer med hvor «skoen trykker» mht. utdanningskvalitet og det som anses som utfordringer framover. Planen er et supplement til NOKUTs strategiske plan for 2010-2014 og skal være rettesnor for NOKUTs prioritering på områder der NOKUT selv setter dagsorden. Dette omfatter i tillegg til utrednings- og analyseaktiviteter strategiske prioriteringer for tilsynet med eksisterende utdanning og tema for våre konferanser og seminarer.

Langtidspanen for tematiske prioriteringer er et eksempel på en utvikling der NOKUT har brukt organisasjonens samlede kunnskap til å foreta faglige prioriteringer på et overordnet nivå. Etableringen av et verktøy som NOKUT-portalen gir sammen med kompetansen som er bygd opp i analyseavdelingen gode muligheter til å fortsette denne utviklingen gjennom å produsere mer overordnede og sammenstillende oversikter og analyser om kvalitetstilstanden på sektornivå. Fakta er et kraftfullt virkemiddel for å stimulere kvalitetsutvikling i akademiske miljøer. Mer overordnede og sammenstillende analyser kan i tillegg bidra til å øke oppmerksomheten om utdanningsspørsmål både internt ved institusjonene og i samfunnsdebatten. NOKUT har derfor en ambisjon om å kunne prioritere flere mer overordnede oversikter og analyser på sektornivå enn vi gjør i dag. I 2012 må vi imidlertid i lys av kapasitetssituasjonen fortsatt prioritere analysekapasiteten inn mot tilsynsområdet.

2011 ble også året da Sentre for fremragende utdanning (SFU) ble lansert, og det første ”pilotsenteret” valgt ut. Nå ligger det fra NOKUTs side til rette for en bred utlysning av ordningen. Det har dessuten vært arbeidet mye med å etablere en egen «NOKUT – portal» i Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). Portalen skal inneholde et sett indikatorer som kan belyse utdanningskvalitet, og vil være et sentralt verktøy for NOKUTs tilsynvirksomhet, samtidig som det legges til rette for at institusjonene skal kunne bruke det nye verktøyet i sitt interne kvalitetsarbeid. Portalen vil bli lansert på NOKUT-konferansen for høyere utdanning i april 2012. Denne konferansen er NOKUTs største møteplass og samler årlig 400-500 deltakere. NOKUT arrangerer for øvrig også store konferanser for fagskoleutdanning og utenlandsk utdanning. De tre NOKUT-konferansene hadde i 2011 rekordstor deltakelse med over 900 deltakere til sammen.

Når det gjelder utviklingen av NOKUTs interne organisasjon og samfunnskontakt fikk vi våren 2011 på plass en egen organisasjonsstrategi. Denne strategien utdypet NOKUTs overordnede strategi og gir retning for utvikling av NOKUTs menneskelige ressurser, kommunikasjon, virksomhetsstyring og infrastrukturinvesteringer i perioden fram mot 2014. Strategien kommer som følge av at NOKUT de siste årene har fått et bredere mandat og flere oppgaver, samtidig som etterspørselen etter våre tjenester har økt kraftig og store deler av fellestjenestene og de interne støttesystemer enten er foreldet eller dimensjonert for en mindre organisasjon.

Flere av organisasjonsstrategiens tiltakspunkter er allerede gjennomført eller igangsatt i 2011. I 2012 vil den mest krevende oppgaven være IKT-situasjonen. Her vil det våren 2012 i første omgang utvikles en helhetlig plan for utvikling av IKT-infrastrukturen og elektronisk saksbehandling. Videre arbeid med elektronisk arkiv og saksbehandlingssystem vil kreve mer ekstern bistand enn vi har budsjettmessig rom for. Det er derfor foreløpig lagt opp til at IKT-prosjektet stilles i bero fra sommeren 2012.

Styrets vurdering av eget arbeid

Et nyoppnevnt styre med mange nye medlemmer ble konstituert 27. januar. Styret har i løpet av året hatt åtte ordinære styremøter, ett overnattingsseminar og én dag med besøk ved en fagskole og dialog med Fagskolerådet. Det nye styret har ønsket å fortsette å styrke fokus på strategisk videreutvikling. NOKUTs styre har de siste årene suksessivt redusert tidsbruken knyttet til behandling av enkeltsaker til fordel for mer overordnede saker. Administrasjonen legger opp til tydelig strukturerte, prosessuelle forløp der strategiske saker som regel behandles i flere omganger. Flere saker starter i seminars form før de kommer tilbake til styret som ordinære saker. I 2011 gjaldt det bl.a. arbeidet med langtidsplan for tematiske prioriteringer, organisasjonsstrategi og ny områdestrategi for utenlandsk utdanning.

Styrets tilsynsrolle med administrasjonen har i 2011 vært godt ivaretatt gjennom rapportering og informasjon i styremøtene. Det forventes at det er økonomisituasjonen som vil være styrets viktigste og vanskeligste oppgave i 2012.

Styret er tilfreds med det gode nivået på saksfremleggene og en utvikling med stadig bedre sakkyndige rapporter. Samarbeidet mellom styre og administrasjon fungerer godt. Direktør og styreleder har ukentlige møter/kontakt om løpende saker av strategisk betydning.

3 Rapport for 2011

3.1 Norsk utdanning – kvalitetssikring

Virksomhetsmål 1: *NOKUT skal bidra til å sikre at kvaliteten i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning tilfredsstillende nasjonale standarder*

NOKUT benytter følgende tilsynsformer: Institusjonsakkreditering, godkjenning av fagområder, evaluering/godkjenning av institusjonenes kvalitetssikringssystemer, akkreditering/godkjenning av nye utdanningstilbud og tilsyn med etablert utdanning. Tilsynet er i hovedsak basert på sakkyndig vurdering. Det benyttes årlig 200-300 sakkyndige i gjennomføringen av tilsynsaktivitetene.

NOKUTs tilsyn har både kontroll og utvikling som formål. Tilsynet er en kontroll med lærestedenes interne kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten, og med at deres utdanninger tilfredsstillende nasjonale kvalitetsstandarder. Samtidig gis råd om hvordan institusjonene kan videreutvikle utdanningskvaliteten og kvalitetsarbeidet. Utviklingsrettet rådgivning og veiledning i forbindelse med tilsynet er nærmere omtalt under virksomhetsmål 2 i kapittel 3.2 om kvalitetsutvikling.

Strategier for videreutvikling av feltet: To av NOKUTs seks hovedstrategier gir retning for utviklingen av tilsynsfeltet framover. Disse er hhv. *mer helhetlig, målrettet og effektivt tilsyn* og *økt vekt på å stimulere kvalitetsutvikling*. De to strategiene *bedre brukerservice* og *mer dialog med sektor og samfunn* gir også viktige føringer for innretningen av tilsynsvirksomheten. For øvrig vises det til områdestrategien for tilsyn med universiteter, høyskoler og fagskoler i NOKUTs strategiplan for 2010-14 og langtidsplan for tematiske prioriteringer 2012–2014. Denne planen gir blant annet strategiske føringer for tilsyn med eksisterende virksomhet.

Resultatmål på feltet: Med utgangspunkt i departementets styringsparametere settes det mål/prognose for forventet antall vedtak for de ulike tilsynsformene, samt for saksbehandlingstid, brukertilfredshet og antall saker som omgjøres av klagenemnda. I tillegg er det et mål å gjennomføre prioriterte utviklingsprosjekter etter oppsatt plan.

Kapittelets struktur: I dette kapittelet omtales først prioriterte utviklingsprosjekter på området i 2011. Deretter følger rapport for den løpende virksomheten med tilsyn av hhv høyere utdanning og fagskoleutdanning. Til slutt kommenteres kvalitet og effektivitet i saksbehandling og brukerservice.

3.1.1 Prioriterte utviklingsprosjekter

NOKUT prioriterer hvert år noen større koordinerte tiltak for å videreutvikle virksomheten. Disse tiltakene er forankret i strategiplanen og representerer løft utover det normale forbedringsarbeidet som forventes å skje løpende i avdelingene. Det er gjennomført følgende utviklingsprosjekter på feltet i 2011:

Tilsyn med eksisterende virksomhet, pilotprosjektet 2011-2012

Innføring av ny modell for tilsyn med eksisterende virksomhet er en hovedprioritering i inneværende strategiperiode. Forventningene til denne modellen er at den skal gi NOKUT større fleksibilitet i bruk av de virkemidlene NOKUT har til disposisjon og dermed oppnå et mer helhetlig og effektivt tilsyn.

Selve tilsynsprosessen kan tilpasses forskjellige institusjoner, og tilsynet vil være en målrettet kvalitetskontroll som iverksettes der det foreligger indikasjoner på kvalitetssvikt. Tilsyn med eksisterende virksomhet er, nå som før, en kontroll med at utdanningskvaliteten er i samsvar med nasjonale standarder.

NOKUT implementerte modell for tilsyn med eksisterende virksomhet som et begrenset pilotprosjekt i 2011. Formålet, i tillegg til kontroll og utvikling av utdanningskvalitet, var å vinne erfaringer til forbedring av modellen. Erfaringer knyttet til forbedring av modellen kan sammenfattes i følgende punkter:

- 1. Terminologi:** De tre trinnene i tilsynsmodellen har fått nye betegnelser : kartlegging av potensielle tilsynsobjekter (utføres av NOKUTs administrasjon), redegjørelse (samspill mellom NOKUT og institusjonene) og revidering (samspill mellom sakkyndige, NOKUTs administrasjon og institusjonene). Endringene av betegnelse er for å tydeliggjøre den faktiske aktiviteten på hvert trinn.
- 2. Risikovurdering:** På slutten av redegjørelsesfasen skal NOKUT foreta en risikovurdering av forhold som går på utdanningskvaliteten i utvalgte tilbud. Kartlegging av risikofaktorer gir institusjonens mulighet til å rette opp svikt innen rimelig tid.
- 3. Redegjørelse:** Redegjørelse og dialog har vært klargjørende for å få en felles oppfatning av kvalitet og kvalitetssvikt. Det må avsettes tilstrekkelig tid til dette trinnet i prosessen slik at institusjonene er i stand til å rette opp mindre avvik. På den måten unngår NOKUT å sette i gang unødvendig og kostbar revidering.
- 4. Saksbehandlingsskapitet:** Den nye tilsynsmodellen krever mer enn tidligere av NOKUTs egen saksbehandlingssressurs både når det gjelder kompetanse og kapasitet. NOKUTs egeninnsats er særlig viktig i fasene for kartlegging og redegjørelse.
- 5. Verdiskapingen:** Institusjonene bevisstgjøres på egen utdanningskvalitet. De gis i første omgang anledning til å rette opp uten at sakkyndige blir trukket inn i en eventuell full revidering. NOKUT kan spare kostnader forbundet med bruk av sakkyndige.

I noen av tilbudene som er utvalgt til revidering i piloten 2011–2012, er det ikke studenter. I enkelte av tilbudene har det heller aldri vært tatt opp studenter. Her er det viktig at NOKUT vurderer sannsynligheten for at tilbyder skal kunne gjennomføre med forventet kvalitet (gjennomføringsevnen). Der en institusjon ikke har tatt opp studenter til et studium som NOKUT har akkreditert år tilbake, har NOKUT pr dato ingen hjemmel for å trekke tilbake akkrediteringen. Dette forholdet gjelder også godkjenninger gitt til fagskoler.

Implementering av den nye tilsynsmodellen gjelder både høyere utdanning og fagskoleutdanning. Utdanningstilbud ved 16 høyere utdanningsinstitusjoner og 9 fagskoler ble vurdert i den innledende kartleggingsfasen. Av disse åpnet NOKUT for redegjørelse fra seks høyere utdanningsinstitusjoner (åtte studietilbud) og ni fagskoler (alle deres utdanningstilbud). Etter en periode med redegjørelse fra institusjonenes side, vedtok NOKUTs styre i desember 2011 full revidering av til sammen seks studier ved fire høyere utdanningsinstitusjoner og sju tilbud ved fire fagskoler. Revideringene vil gjennomføres i 2012. Hvilke institusjoner som har inngått i redegjørelsesfasen og hvilke som går videre til revidering er omtalt i aktivitetsrapporten for hhv. høyere utdanning og fagskoleutdanning i kap. 3.1.2 under.

Det legges opp til å utvide piloten med enda en runde med kartlegging og redegjørelse. Mens utvalget i første runde har bestått av i hovedsak små institusjoner, legger vi i 2012 opp til å teste ut modellen også på store institusjoner. Gjennomføringen avhenger av ressursssituasjonen, se Plan for 2012, kapittel 4.1.1.

Godkjenning av fagområde

Fire tilbydere søkte om godkjenning av seks fagområder i fagskoleutdanning i søknadsrunden våren 2011 (søknadsfrist 15. 02.2011). To av tilbyderne (Norges Kreative Fagskole og Noroff Instituttet AS)

fikk ultimo mars 2011 avslag på sine søknader på grunn av mangler i henholdsvis reglementet og i styreordningen og reglementet. Søknadene til de to gjenværende tilbyderne, Fagskolen i Gjøvik og Veia – Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører, gikk videre til sakkyndig vurdering. Fagskolen i Gjøvik søkte om godkjenning av tre fagområder. Veia søkte om ett.

Den første vurderingen av søknader om godkjenning av fagområder er et viktig erfaringsgrunnlag for utviklingen av fremtidige saksbehandlingsrutiner. Prosessen og de første godkjenningene er med på å sette en standard for hva som forventes av fagskoler med godkjent fagområde. Det var et mål at alle søknadene skulle være avsluttet innen utgangen av 2011.

Prosjektet er litt forsinket. Dette skyldes NOKUTs kapasitet. De første søknadene om akkreditering av fagområder vil bli avgjort i april 2012. Prosjektet ser ut til å gi det tilsiktede grunnlaget for utviklingen av fremtidige saksbehandlingsrutiner.

Kartleggingsprosjektet - fagskole

NOKUT avdekket i 2010 at det er et misforhold mellom NOKUTs oversikt over godkjente fagskoleutdanninger og forståelsen av det samme ute i sektoren. NOKUT satte derfor i gang en kartlegging av alle fagskoletilbydere. I tillegg ble alle godkjenningssakene i fagskoleområdet i NOKUTs eget arkiv kontrollert (ca. 1 800 saker), opp mot eksisterende lister. Målet med arbeidet var å gi NOKUT ajourførte lister, og danne grunnlaget for det videre tilsynsarbeidet på fagskoleområdet.

Alle de aktuelle sakene er kontrollert. Alle lister vil bli ajourført innen ultimo februar 2012.

3.1.2 Aktivitetsrapport for tilsyn med høyere utdanning

Her gis en oversikt over gjennomførte tilsynsprosesser i 2011. Antall vedtak i forhold til det som var forventet (resultatmålet) kommenteres. I tillegg kommenteres utviklingen over tid med prognose (resultatmål) for 2012.

Evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring

NOKUT startet i 2009 de første evalueringene av tidligere godkjente systemer (andre runde) i tråd med bestemmelsen om at det ikke skal gå mer enn seks år mellom systemevalueringer. Evalueringsprosessen inneholder nå to besøk av de sakkyndige ved institusjonen.

Styret oppnevner hver høst en gruppe av sakkyndige som skal utføre evalueringer av system for kvalitetssikring i det kommende året. Gruppen består av 18 (+2 reserver) personer ansatt ved relevant norsk institusjon, 10 (+1 reserve) ansatt ved relevant utenlandsk institusjon (i praksis nordiske) og 12 studenter (nye studenter foreslås av NSO). Det årlige seminaret for sakkyndige ble holdt 13.-14.01.2011.

Oversikt over gjennomførte evalueringer med vedtak i 2011 er gitt i tabell 3.1.2. Med unntak av Norsk høgskole for helhetsterapi dreier vedtakene i 2011 seg om andre gangs evalueringer.

Antall gjennomførte evalueringer er i samsvar med oppsatt plan. Det er fattet ti vedtak i styret. I forbindelse med én evaluering hvor systemet ble godkjent har institusjonen gitt kritiske tilbakemeldinger om rapporten. I forbindelse med en evaluering der systemet ikke ble godkjent, ble det gitt kritiske tilbakemeldinger på prosess og rapport. Institusjonen fremmet klage på vedtak. Dette var første gang det ble fremmet klage på evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen. Institusjonen fikk imidlertid ikke medhold av klagenemnden, så vedtaket opprettholdes.

I 2011 er det brukt rundt 3,25 årsverk i NOKUTs administrasjon til evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen.

Tabell 3.1.1: Institusjoner som fikk evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen i 2011

Institusjon	Vedtaksdato	Merknad
Norges informasjonsteknologiske høyskole	17.02.11	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning ble gitt i 2004.
BI Handelshøyskolen	17.02.11	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning ble gitt i 2004.
Norsk høyskole for helhetsterapi	11.04.11	Systemet ble ikke godkjent etter ny evaluering. Høyskolen klaget på saksbehandlingen, men fikk ikke medhold i NOKUTs klagenemnd.
Arkitektur- og designhøyskolen	11.04.11	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning ble gitt i 2005.
Universitetet i Agder	10.06.11	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning ble gitt i 2005 (Høyskolen i Agder).
Høyskolen i Bergen	10.06.11	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning ble gitt i 2005.
Høyskolen i Ålesund	15.09.11	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning ble gitt i 2004.
Forsvarets Høyskole	15.09.11	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning ble gitt i 2005 (Forsvarets skolesenter).
Høyskolen i Hedmark	15.09.11	Godkjenning av system opprettholdes. Første godkjenning ble gitt i 2005.
Høyskolen i Volda	18.10.11	Godkjenning av system opprettholdes. Først godkjenning gitt i 2005.

Institusjonsakkreditering

Det er ikke mottatt søknad om institusjonsakkreditering i 2011. Det er heller ikke fattet vedtak om institusjonsakkreditering. Det forventes ikke søknader i 2012. NOKUT følger med på prosessene i sektoren. Når det gjelder universitetsakkreditering, forventer vi ikke søknader før tidligst 2014. For høyskoleakkrediteringer har vi foreløpig ingen gode prognoser eller indikasjoner å bygge på.

Akkreditering av nye studietilbud

Som det framgår av tabell 3.1.1, ble det til sammen fattet 55 vedtak i 2011. Prognosen var 35 vedtak til sammen for kortere studier, bachelor- og masterstudier, samt 5 vedtak for ph.d. studier. Tendensen er at antall søknader om ph.d.-studier er økende, med 14 søknader mottatt til de to fristene i 2011. Den økte aktiviteten har sammenheng med de mange universitetsambisjonene i sektoren, og det ser ikke ut til at vi kan forvente et lavere nivå i 2012, ut fra antall deltakere på søkerkurs.

Kunnskapsdepartementets krav til størrelse på fagmiljøet og antall kandidater i hvert ph.d. studium, jf. NOKUTs forskrift, har ikke ført til nedgang i antall søknader på ph.d. som forventet. Antall mastergradssøknader er nesten doblet fra foregående år.

En annen tendens er det store antallet vedtak om avslag og avvisning av søknader; hele 24 % av de mottatte søknadene i 2011 ble avvist. Totalt ble det gjort vedtak om avvisning eller negativt vedtak etter sakkyndig vurdering av søknaden i 46 % av sakene. De fleste av disse var søknader om akkreditering av nye ph.d.- og mastergradsstudier.

Som det framgår av tabellen regner en med omtrent like mange søknader i 2012 som 2011. Antall vedtak forventes derimot å gå ned, fordi ressursituasjonen tilsier at kapasiteten til å behandle søknader ikke kan opprettholdes, se Plan for 2012, kapittel 4.1.2.

Tabell 3.1.1: Oversikt over antall søknader om akkreditering av studietilbud og vedtak fattet 2010-2011, samt prognose 2012

Nivå	Ph.d.			Master			Bachelor			Kortere studier		
År	2010	2011	Prog. 2012	2010	2011	Prog. 2012	2010	2011	Prog. 2012	2010	2011	Prog. 2012
Nye søknader	3	14	14	19	36	36	16	13	13	8	4	3
Positive vedtak	5	2		5	19		2	6		6	3	
Negative vedtak	1	3		2	2		1	2		1	2	
Avvisnings vedtak	-	4		-	8		-	2		-	2	
Sum vedtak		9	9		29	27		10	6		7	2

Det har gått med fem årsverk i NOKUT til behandling av søknader om akkreditering av studier i alle tre sykli i 2011.

I 2011 ble det totalt oppnevnt ca. 100 sakkyndige for vurdering av søknader om akkreditering av studier. I tillegg til dette kom sakkyndige som ble oppnevnt tidligere og som utførte arbeid med evaluering av søknader i 2011. De sakkyndige har vært samlet til skrivemøter, der oppdraget er gjennomgått og det er gitt opplæring i tilsynsforskriften. I tillegg har det vært tett dialog mellom sakkyndige og saksbehandlere under institusjonsbesøk for ph.d.-studier samt under skriving av de sakkyndiges vurderinger. Totalt er det utbetalt i overkant av 3 mill. kr til sakkyndige for vurdering av søknader om akkreditering av høyere utdanning i 2011. Det er vesentlig høyere enn budsjettert, og avspeiler den økte aktiviteten i 2011, særlig på doktorgradsnivå.

For institusjoner som skal søke om akkreditering av nye studier, avholdes søkerkurs. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 3.1.6.

Kriterier som ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte

Som tidligere nevnt, ble 46 % av søknadene avvist eller fikk negativt vedtak. Avviste søknader viste mangler på ett eller flere av følgende områder:

- søknaden fulgte ikke søkerhåndboken,
- krav i rammeplaner og aktuelle forskrifter fra Kunnskapsdepartementet som skal være fylt, var ikke redegjort for på en tilfredsstillende måte,
- manglende redegjørelse for læringsutbyttebeskrivelser,
- gjennomgående mangler for beskrivelse og begrunnelse av de ulike kriteriene.

For søknader som ble avslått, var læringsutbyttebeskrivelser og mangler i fagmiljøet den vanligste grunnen.

Tilsyn med eksisterende virksomhet – akkrediterte studietilbud

Implementering av ny modell for tilsyn med eksisterende virksomhet er omtalt tidligere, kapittel 3.1.1 Prioriterte utviklingsprosjekter.

I kartlegging av potensielle tilsynsobjekter undersøkte NOKUT forhold ved 16 høyere utdanningsinstitusjoner. Grunnlaget for at akkurat disse institusjonene ble valgt, var klager som NOKUT hadde mottatt i perioden 01.01.2010-30.06.2011. Etter kartlegging åpnet NOKUT for

redegjørelse for til sammen åtte studietilbud ved følgende institusjoner: Atlantis medisinske høyskole, Norsk gestaltterapiinstitutt, Høgskulen for landbruk og bygdenæringar, Høgskolen i Narvik, Norsk høyskole for helhetsterapi og Rudolf Steinerhøyskolen. Styret vedtok i desember 2011, revidering av seks studier ved Atlantis medisinske høyskole, Norsk gestaltterapiinstitutt, Høgskulen for landbruk og bygdenæringar og Norsk høyskole for helhetsterapi. Noen av revideringene gjelder bachelorgrader som Kunnskapsdepartementet har godkjent ut fra at institusjonene har akkreditering for flere mindre studieenheter som samlet utgjør 180 studiepoeng. Revidering starter i januar 2012 og skal etter planen være avsluttet i september.

3.1.3 Aktivitetsrapport for tilsyn med fagskoleutdanning

Godkjenning av nye fagskoletilbud og godkjenning av vesentlige endringer i allerede godkjente tilbud

Tabell 3.1.3 gir en oversikt over antall nye søknader, samt positive og negative vedtak i perioden 2009 til 2011. Tallet på søknader om fagskolegodkjenninger var nesten dobbelt så høyt i 2010 som i 2009 (101 mot 54). Endringen fra 2010 til 2011 er marginal.

Tabell 3.1.3: Fagskoleutdanning: oversikt over antall nye saker pr år og positive og negative vedtak i perioden 2009 – 2011, samt prognose for 2012.

	2009	2010	2011	Prognose 2012
Nye søknader	54	101	102	100
Positive vedtak	92	14	29	15
Negative vedtak	15	72	77	23
Sum vedtak	107	86	106	38

Etter NOKUTs *Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning* er det en forutsetning for at en søknad skal behandles at tilbyderen har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring, samt at styreordning og reglement er tilpasset utdanningene.

Rundt to tredjedeler av søknadene i 2010 ble avslått etter en innledende vurdering fordi forutsetningene for videre saksbehandling ikke var til stede. NOKUT forventet langt færre avslag på dette grunnlaget i 2011. Dette fordi:

- en tilbyder som allerede har fått akseptert system for kvalitetssikring, styreordning og reglement av NOKUT, vil som regel ikke bli avvist etter en administrativ vurdering i senere søkerrunder.
- den store andelen avslag etter administrativ vurdering i 2010 burde føre til økt bevissthet i sektoren.
- NOKUT har økt sin satsing på søkerveiledning, både i form av søkerkurs og andre tiltak for søkerveiledning.

NOKUT forventer at andelen avslag etter innledende vurdering vil fortsette å synke og at den i løpet av 2012-2013 vil stabilisere seg på om lag 30 % mot om lag 70 % i 2010.

Til søknadsfristen 15.02.2011 ble søknadene fra 15 av 27 tilbydere (56 %) avvist. Dette var en forventet bedring. Ved søknadsfrist 15.09.2011, ble imidlertid søknader fra 21 av 30 tilbydere avvist

(70 %). Det totale antall tilbydere som fikk avvist sine søknader på grunn av manglende forutsetninger i 2011 var 36 av 57 (63 %). Forklaringen på nedgangen er sammensatt, men aktiv bruk av karantenevarsel kan ha vært utslagsgivende.

Vår prognose for 2011 var 100 søknader om godkjenning av enkeltutdanninger og 40 % positive vedtak. Resultatet ble 29 positive vedtak etter 102 søknader. Prognosen for antall søknader i 2012 er den samme som for 2011. NOKUT forventer at imidlertid at andelen avslag etter innledende vurdering vil synke i 2012, og at den i løpet av 2013-2014 vil stabilisere seg ned mot 35 % mot 63 % i 2011. Dette fører til økt sakkyndig aktivitet og økte kostnader for NOKUT. Det samlede antallet vedtak forventes imidlertid å gå ned i 2012 på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet, jf. kap. 4.1.2.

I 2011 oppnevnte NOKUT 76 sakkyndige for vurdering av til sammen 67 søknader. 60 av de sakkyndige deltok på opplæringsdag for sakkyndige (skrivemøte). NOKUT benyttet fire årsverk på behandling av godkjenning av nye fagskoletilbud og til behandling av søknad om vesentlige endringer og søknader om godkjenning av fagområde.

NOKUT har for øvrig i 2011 observert at det virker som om det er en økende interesse blant tilbydere å tilby nettbaserte fagskoleutdanninger. Om lag 25 % av søknadene i 2011 (11/42) gjaldt rene nettbaserte utdanninger. Det var fire tilbydere som sto bak de 11 søknadene.

Kriterier som ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte

Hovedområder for feil og mangler i søknadene som har vært gjennom sakkyndig vurdering var i 2011:

- planene til utdanningstilbudene
- læringsmål
- tilbudets relevans for å nå læringsmålene
- sammenhengen mellom praksis og forventet læringsutbytte.

Det er også en klar tendens til at de sakkyndige ikke er overbevist om at tilbydere som tillater at studenter har praksis på egen arbeidsplass følger opp studentene i tilstrekkelig grad.

Kravet om kvalitetssikringssystem (KS) kom inn i NOKUTs retningslinjer i januar 2009 med en overgangsordning på et år. Dette ble formidlet til fagskolene i brev av 29.01.2009. Godkjenningene av KS fra 2010 ble gitt på bakgrunn av systembeskrivelsen, men fra 2011 har NOKUT satt som krav at søkerne skal kunne dokumentere at systemet har vært i bruk. Det er en økende tendens til at KS blir underkjent, fordi tilbyderne ikke kan vise at de har et system som er i bruk.

Vesentlige endringer

Etter departementets NOKUT-forskrift § 5-1(1), må tilbyderne søke NOKUT om godkjenning av vesentlige endringer i tidligere godkjente tilbud. I 2011 kom det inn 56 søknader om godkjenning av vesentlig endring mot 43 i 2010. NOKUT forventer en økning i dette tallet, fordi det er stadig flere godkjente tilbud som raskt må kunne tilpasses yrkeslivets behov. Til sammenlikning godkjennes ikke lenger vesentlige endringer etter søknad fra høyere utdanningsinstitusjoner. NOKUT følger opp alle vedtak om akkreditering tre år etter. Det inngår i tilsyn med eksisterende virksomhet.

Tilsyn med eksisterende virksomhet – godkjente fagskoletilbud

Revidering av utdanningene ved Interiørdesigner Dekoratorfagskolen AS (IDS)

Fagskoleutdanningene Utstillingsdesign og Interiørdesigner ved IDS ble revidert i 2010. I styrevedtak av 10.06.2011 ble det besluttet å trekke tilbake de aktuelle godkjenningene. Skolen eksisterer ikke som fagskole etter dette.

Revidering av lokomotivførerutdanningen ved Norsk jernbaneskole

NOKUTs styre fattet 10.06.2011 vedtak om å revidere utdanningstilbudet «Lokomotivførerutdanning» ved Norsk jernbaneskole. Vedtaket ble fattet fordi skolen, til tross for gjentatt veiledning, ikke har utarbeidet et reglement som sikrer studentenes rettigheter, herunder lik og upartisk behandling av studentene. Skolen sendte NOKUT en egenrapportering 15.09.2011. Sakkyndige komité var på institusjonsbesøk 24.-25.11.2011. Etter planen vil saken bli styrebehandlet i mai 2012.

Tilsyn med eksisterende virksomhet – pilotprosjektet 2011 – 2012

Implementering av ny modell for tilsyn med eksisterende virksomhet er omtalt tidligere, kapittel 3.1.1 Prioriterte utviklingsprosjekter.

I kartlegging av potensielle tilsynsobjekter undersøkte NOKUT forhold ved ni fagskoler som ikke hadde besvart gjentatte henvendelser fra NOKUT om styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystem. NOKUT ba om ytterligere redegjørelser fra alle de ni fagskolene. Etter en periode med redegjørelse fra institusjonenes side, vedtok styret i desember 2011 full revidering av sju tilbud ved fire fagskoler. Revidering starter i januar 2012, og skal etter planen være avsluttet i september. Revideringsarbeidet vil også omfatte tilbud som er godkjent av NOKUT, men som det ikke har vært tatt opp studenter til.

3.1.4 Saksbehandlingskvalitet og brukerservice

Dette kapittelet omhandler kvalitet og effektivitet i saksbehandlingen og brukerservicen. NOKUT setter resultatmål for saksbehandlingstid, brukertilfredshet og antall saker som omgjøres av klagenemnda. I 2011 er det gjennomført flere systematiske forbedringstiltak.

Saksbehandlingstid: NOKUT opererer med søknadsfrister for alle søknader unntatt søknad om institusjonsakkreditering. Konkrete mål for saksbehandlingstid er at alle søknader skal være behandlet før neste søknadsfrist. Dette målet ble nådd i 2010, mens det i 2011 er en betydelig negativ utvikling. NOKUT mottok som tidligere omtalt langt flere søknader om akkreditering av høyere utdanning i 2011 enn beregnet. Det har ført til at søknader har måttet vente på ledig kapasitet og at saksbehandlingen i seg selv har tatt lengre tid. Særlig har det vært tilfellet for de ressurskrevende ph.d.-søknadene. På fagskoleområdet har det vært anstrengt saksbehandlingskapasitet gjennom flere år. Dette har ført til at rapportene fra søknadsbehandlingen holder en lavere kvalitet enn ønsket. I tillegg har manglende sakbehandlingskapasitet ført til at søknadene om vesentlige endringer fra høsten 2011 er tre måneder forsinket. Behandlingen av søknader om godkjenning av fagområde er også tre måneder forsinket (se kap. 3.1.1).

Måloppnåelse

Brukertilfredshet: I 2011 er det gjennomført tilfredshetsundersøkelser knyttet til søkerkurs, både for fagskole og høyere utdanning:

For høyere utdanning har søkerkurs for institusjoner som vil søke akkreditering av studier på alle tre nivå, blitt holdt flere ganger i 2011. Målet med kursene er å gi deltakerne forståelse for hva som kreves av søknad om akkreditering. Det ble holdt en god del kurs våren 2011. Dette hadde sammenheng med at ny tilsynsforskrift ble vedtatt, og det var et behov i sektoren for opplæring i de nye kravene. Totalt har det vært 84 personer på de sju kursene som er blitt holdt i løpet av 2011 for 1. og 2. syklus. Deltakerne kom fra 28 ulike institusjoner, hvorav åtte er nye institusjoner i høyere utdanning. For 3. syklus har det blitt avholdt tre søkerkurs med til sammen 17 deltakere fra sju ulike institusjoner. Av disse var det fem som ikke hadde tidligere akkrediterte ph.d.-studier. Dette betyr at over 100 personer fra en lang rekke ulike institusjoner har vært på søkerkurs i løpet av 2011. Disse kommer fra både statlige og private institusjoner og viser at NOKUT har nådd frem til mange i 2011.

I 2011 har deltakerne mottatt et spørreskjema etter gjennomført kurs. Tilbakemeldingene har stort sett vært gode. Deltakerne mener at kurset har gitt dem god informasjon om hva som kreves for å skrive en god søknad til NOKUT. Deltakerne på kursene er fornøyd med kursene som helhet, men ønsker seg noe mer tid til spørsmål. Dette vil bli vektlagt i 2012.

På fagskoleområdet ble det holdt fire søkerkurs. 98 personer (fra 61 institusjoner) har deltatt. Brukerundersøkelsene viser at på påstanden: «Seminaret som helhet var nyttig for oss som skal søke om godkjenning» ble gjennomsnittsskåren 5,3 i en skala hvor 1 = «helt uenig» og 6 = «helt enig». En skår over 4,5 anses som tilfredsstillende. En skår over 5 anses som meget tilfredsstillende. Den høye scoren tyder både på at kursene er gode og at det er behov for dem i sektoren.

Klagesaker: Et vedtak om avvisning av søknad om akkreditering av studium på ph.d. nivå ble omgjort av NOKUTs klagenemd. Høgskolen hadde da allerede sendt inn ny søknad til fristen 15. mars 2011. Høgskolen valgte selv å opprettholde den nye søknaden, og den ble satt i behandling.

Et vedtak om karantenetid for søknad om bachelorstudium ble endret av klagenemnda. Nemnda forkortet karantenetiden. Søker har imidlertid ikke søkt på nytt.

Gjennomførte forbedringstiltak

Tilsynsrapportene: I 2011 har arbeidet med videreutvikling av tilsynsrapportene og rutiner for publisering av disse blitt prioritert. Tilbakemeldingene på de nye tilsynsrapportene er at de bidrar til en god kommunikasjon mellom NOKUT og institusjonene og mellom de sakkyndige og saksbehandlerne i NOKUT. Arbeidet med tilsynsrapportene vil bli videreført i 2012, da det fremdeles er forbedringspotensial.

Gjennomgang av oversiktene over vedtak om godkjenning og akkreditering: Alle NOKUTs vedtak om akkreditering og godkjenning er gjennomgått og kontrollert. Det viser seg å være en del feil og mangler i oversiktene på NOKUTs hjemmesider. Nye rutiner for publisering av slik informasjon er iverksatt.

Generell kontakt med brukerne: Ansatte i NOKUT har i 2011 deltatt aktivt i ulike fagråd, studentorganisasjoner, universitets- og høyskolerådet og Fagskolerådet. Slik deltakelse har stor betydning for den generelle dialogen og utvikling både i sektoren og i NOKUT.

Ekstern kommunikasjon var tema for Tilsynsavdelingens personalseminar 2011. Sentrale personer fra fagskole og høyere utdanning var invitert og ga konstruktive og gode innspill.

3.2 Norsk utdanning - kvalitetsutvikling

Virksomhetsmål 2: *NOKUT skal stimulere til økt kvalitet i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning.*

Dette gjøres dels som en integrert del av tilsynsarbeidet og dels gjennom aktiviteter som er rendyrket for å stimulere kvalitetsutvikling (som ikke inneholder noe rolleelement).

NOKUTs tilsyn har både kontroll og utvikling som formål. I tillegg til å kontrollere at utdanningskvaliteten og kvalitetsarbeidet ved institusjonene tilfredsstiller nasjonale kvalitetskrav (minstekrav), gis det råd om hvordan institusjonene kan videreutvikle utdanningskvaliteten og sitt interne kvalitetsarbeid. Rådgivningen skjer både direkte i form av råd nedfelt i tilsynsrapportene om hvordan institusjonen kan forbedre utdanningene utover minstekravene, og indirekte i form av veiledning om hva som kreves for å tilfredsstille minstekravene. Rådgivningselementet er særlig tydelig i de nye evalueringene av kvalitetssikringssystemer (fra 2009), men det gis råd om

videreutvikling i alle prosesser hvor det benyttes sakkyndige. Tilsynsarbeidet er nærmere omtalt i kapittel 3.1 om kvalitetssikring.

Aktiviteter som er rendyrket for å stimulere kvalitetsutvikling omfatter følgende:

- Utredninger, analyser og evalueringer for å frambringe, sammenstille og formidle kunnskap som lærestedene og/eller myndighetene kan bruke i sitt arbeid med å forbedre utdanningene,
- Konferanser/seminarer og andre informasjonstiltak for å rette oppmerksomhet mot utdanningskvalitet og stimulere til dialog i sektoren,
- Stimuleringsordningene Sentre for fremragende utdanning og Utdanningskvalitetsprisen.

Strategier for videreutvikling av feltet: En av NOKUTs seks hovedstrategier er *Økt vekt på å stimulere kvalitetsutvikling*. Strategien *Mer dialog med sektor og samfunn* gir også viktige føringer for utviklingen av NOKUTs arbeid med å stimulere til kvalitetsutvikling. Det er også utviklet en Langtidsplan for tematiske prioriteringer 2012-2014. Sistnevnte inneholder prioriterte tema som NOKUT mener har stor betydning for utdanningskvalitet. Planen skal være rettesnor for prioritering av NOKUTs egen innsats på de områder NOKUT selv kan sette dagsorden, herunder utrednings-/analyseprosjekter og tema fra konferanser.

For øvrig vises det til områdestrategiene for hhv. Tilsyn med universiteter, høyskoler og fagskoler og Kvalitetsutvikling gjennom utredning, evaluering og analyse i NOKUTs strategiplan for 2010-14

Resultatmål på feltet: Med utgangspunkt i departementets styringsparametere settes det mål for forventet antall publiserte rapporter og artikler, samt for deltakelse og brukertilfredshet på de tre årlige NOKUT-konferansene.

Kapittelets struktur: Dette kapittelet omfatter kun de rendyrkede aktivitetene for å stimulere kvalitetsutvikling. Tilsynsaktiviteten er omtalt i kapittel 3.1. Først omtales prioriterte utviklingsprosjekter på området i 2010. Deretter følger aktivitetsrapport for den løpende aktiviteten på området (evalueringer, utredninger og analyser, NOKUT-konferansene og utdanningskvalitetsprisen).

3.2.1 Prioriterte utviklingsprosjekter

NOKUT prioriterer hvert år noen større koordinerte tiltak for å videreutvikle virksomheten. Disse tiltakene er forankret i strategiplanen og representerer større koordinerte løft utover det normale forbedringsarbeidet som forventes å skje løpende i avdelingene. Det er gjennomført følgende utviklingsprosjekter på feltet i 2011:

Langtidsplan for tematiske prioriteringer

En langtidsplan for tematiske prioriteringer 2012-2014 ble vedtatt 17.11.2011 som et supplement til NOKUTs strategiske plan for 2010-2014, og skal være rettesnor NOKUTs prioritering på områder der NOKUT selv setter dagsorden, det vil særlig si:

- tilsyn med eksisterende utdanning
- utrednings- og analyseprosjekter
- tema for konferanser og seminarer

Planen er utviklet på bakgrunn av NOKUTs erfaringer med hvor «skoen trykker» mht. utdanningskvalitet og det som anses som utfordringer framover. De tematiske prioriteringene vil danne grunnlag for intern ressursfordeling og ekstern kommunikasjon av temaer, mot områder NOKUT mener har stor betydning for utdanningskvalitet.

Under valg av temaer har det vært et bevisst fokus på å identifisere faktorer som kan påvirke utdanningskvalitet på studietilbudsnivå. Temaene er derfor gruppert i tre kategorier som dekker et studieløp fra start til mål:

1. Innsatsfaktorer ved lærestedet
2. Studentenes forkunnskaper
3. Selve utdanningen: plan, gjennomføring og læringsutbytte

I tillegg har vi inkludert en fjerde kategori om videreutvikling av tilsynsmodellen og NOKUTs arbeidsformer.

NOKUT-portal i DBH

NOKUT har tatt initiativ til å etablere en egen «NOKUT – portal» i Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). Portalen skal inneholde et sett indikatorer som kan belyse utdanningskvalitet. Indikatorer for kvalitet i utdanning og forskning vil bli definert og gjort lett tilgjengelige på studieprogramnivå i DBH. Hensikten er både å samle og presentere data NOKUT selv bruker i sine akkrediteringer og evalueringer, indikatorer institusjonene kan benytte i sin interne kvalitetssikring og data som kan benyttes av ulike aktører i analysearbeid. NOKUT-portalene vil gi en bedre utnyttelse av data i DBH og vil være til nytte for studentene, institusjonene, Kunnskapsdepartementet, NOKUT og andre aktører.

Portalene er todelt og består av en «tilsynsinngang» og en inngang for «fagfeltblomster». Tilsynsinngangen dekker de fleste, men ikke alle, behov for kvantitative data i NOKUTs akkrediteringsarbeid.

Tilsynsinngangen vil være operativ og lanseres på NOKUT-konferansen for høyere utdanning i Oslo 25.04.2012. Arbeidet med NOKUT-portalene fortsetter i 2012, bl.a. med «fagfeltblomster» og brukerdokumentasjon og opplæring internt og eksternt (se kap. 3.3.1).

Etableringen av Sentre for fremragende utdanning (SFU)

Kunnskapsdepartementet ga i brev av 30.06.2010 NOKUT i oppdrag å etablere og forvalte en ordning med Sentre for fremragende utdanning (SFU) i høyere utdanning på bachelor- og masternivå.

Status som Senter for fremragende utdanning skal tildeles miljøer som allerede kan oppvise fremragende kvalitet og innovativ praksis i utdanningen. I 2011 ble det utpekt ett pilotsenter innenfor lærerutdanningene.

Ved søknadsfristens utløp sommeren 2011 var det kommet inn i alt 8 søknader fra 12 institusjoner. Fire av søknadene gikk videre til finalerunden som blant annet omfattet institusjonsbesøk.

ProTed (Centre for Professional Learning in Teacher Education) ble tildelt status som første Senter for fremragende utdanning av NOKUTs styre 15.12.2011.

ProTed er et samarbeid mellom Universitet i Oslo (UiO) og Universitetet i Tromsø (UiT). Ideen bak senteret er å utvikle en forskningsbasert og helhetlig lærerutdanning i samarbeid med partnerskoler, dvs. en dyp integrasjon av forskning, utdanning og praksis. Senteret skal nyttiggjøre seg UiTs tette samspill med praksisfeltets utviklingsprosesser og UiOs meget omfattende forskningsmiljøer. Planene for senteret inkluderer også studenters deltagelse i FoU-arbeid med både internasjonale partnere, forskergrupper og søkernes universitetsskoler. Senteret skal være etablert og klart for drift senest 30.06.2012.

Senterstatus tildeles i første omgang for fem år. Etter at ProTed har vært i drift i tre og et halvt år, vil NOKUT gjennomføre en evaluering av senteret. Evalueringen vil avgjøre om senteret får forlenget sin senterstatus i ytterligere fem år. Senteret gis en årlig bevilgning på 4 mill. kr.

Utvikling av analysefunksjonen i NOKUT

NOKUTS analysefunksjon har de siste to-tre årene vært under kontinuerlig utvikling og oppbygging, og porteføljen kan grovt sett deles inn i fem kategorier:

- Arbeide med å profesjonalisere og standardisere NOKUTs interne data.
- Arbeide med å profesjonalisere og standardisere eksterne data. Her vil det snart (april 2012) etableres en egen NOKUT-portal i NSDs database for høyere utdanning (DBH), se egen omtale over.
- Månedlig utarbeidelse av «Aktuelle analyser». Aktuelle analyser inneholder policyrettede saker om hva som skjer nasjonalt og internasjonalt med relevans for NOKUTs arbeid. Aktuelle analyser publiseres internt en gang i måneden og omfatter 2-4 analyser i tillegg til en nyhetsoversikt som kalles «Visste du at...». Flere av analysene er også publisert for et eksternt publikum på NOKUTs nettsider.
- Konkrete prosjekter etter innspill fra ledermøte, avdelingene og/eller styret, samt egeninitierte.
- Analysearbeid i forbindelse med tilsyn med eksisterende studietilbud

Arbeidet gjøres i all hovedsak av NOKUTs egne ansatte. Det har vært en prioritert oppgave å styrke kontakten med eksterne samarbeidspartnerne med sikte på både effektivt samarbeid og arbeidsdeling om analyser på utdanningsfeltet.

Analysearbeidet har i 2011 bevisst vært lagt opp med hovedfokus på å støtte opp under tilsynsvirksomheten. Utvikling av Langtidsplan for tematiske prioriteringer, NOKUT-portalene og arbeidet med systematisering av interne data er viktige eksempler på det. I tillegg har flere utredningsrapporter hatt fokus på å frambringe informasjon som kan bidra til å videreutvikle NOKUT som tilsynsorgan. Også i 2012 vil det, ikke minst i lys av den anstrengte ressursituasjonen, være viktig å fortsette å prioritere aktiviteter som støtter opp under tilsynsvirksomheten. Det vil bl.a. dreie seg om analyser i forbindelse med kartleggingsfasen i tilsyn med eksisterende virksomhet og videre arbeid med å systematisere informasjonsgrunnlaget for denne tilsynsformen.

Langtidsplanen for tematiske prioriteringer er et eksempel på en utvikling der NOKUT har brukt organisasjonens samlede kunnskap til å foreta faglige prioriteringer på et overordnet nivå. Etableringen av et verktøy som NOKUT-portalene gir sammen med kompetansen som er bygd opp i analyseavdelingen gode muligheter til å fortsette denne utviklingen gjennom å produsere mer overordnede og sammenstillende oversikter og analyser om kvalitetstilstanden på sektornivå. Fakta er et kraftfullt virkemiddel for å stimulere kvalitetsutvikling i akademiske miljøer. Mer overordnede og sammenstillende analyser kan i tillegg bidra til å øke oppmerksomheten om utdanningsspørsmål både internt ved institusjonene og i den samfunnspolitiske debatten. NOKUT registrerer at råds- og analysekapasiteten på myndighetsnivå knyttet til forskningsspørsmål er langt mer utbygd enn på utdanningssiden. NOKUT ønsker derfor på sikt å kunne prioritere flere mer overordnede oversikter og analyser på sektornivå enn vi gjør i dag. Dette krever imidlertid prioriteringer som det vil være vanskelig å få til i 2012.

3.2.2 Aktivitetsrapport for utredninger, evalueringer og analyser

Utredninger og analyser

Tabell 3.2.1 gir en oversikt over ferdigstilte prosjekter i 2011 med tidspunkt for rapport eller publisering i fagtidsskrift. Av tabellen framgår også planene for 2012.

Det er i 2011 produsert tre rapporter publisert på nokut.no, og to faglig antatte artikler for eksternt publisering. Spesielt rapporten om kvalitetsbarometer blant de vitenskapelige ansatte og studenter genererte i likhet med året før mye eksternt oppmerksomhet. I tillegg har det vært en utbredt paper- og foredragsvirksomhet fra NOKUTs medarbeidere - både nasjonalt og internasjonalt. Kvaliteten på produktene er internt i Analyseavdelingen vurdert som tilfredsstillende. Det er ennå ikke foretatt «brukerundersøkelser» knyttet til denne virksomheten.

Tabell 3.2.1: Oversikt over utredning- og analyseprosjekter i 2011

	Tittel	Ferdigstilt
Utrednings- og analyserapporter 2011	Faglege anbefalingar som verkemiddel for kvailtetsutvikling i høgre utdanning (Rapport 2011-3)	Desember 2011
	NOKUTs Kvalitetsbarometer 2011 – en undersøkelse om de vitenskapelige ansattes og studentenes syn på kvalitet og kvalitetsutvikling i utdanningen (Rapport 2011-3)	Oktober 2011
	NOKUTs programevalueringer – prosesser, resultater og kvalitetseffekter (Rapport 2011-1)	Mars 2011
Utrednings- og analyserapporter planlagt 2012	FoU-basert profesjonsutdanning – erfaringer fra evaluering av allmennlærer-, ingeniør – og førskolelærerutdanningen	Igang satt 2011 Publiseres i januar 2012
	Hva er kvalitet i fleksibel profesjonsutdanning?	Igang satt 2011 Publiseres i februar 2012
	Internasjonal fremvekst av et akkrediteringsregime innen høyere utdanning, og det siste tilskudd på stammen: falske akkrediteringer	Publiseres i april
	Mastergrader ved statlige og private høyskoler	Igang satt 2011 Publiseres i juni 2012
	Kvaliteten på praksis i fagskoleutdanningene	Igang satt 2011 Publiseres i oktober 2012
	Oppfølging av NOKUTs kvalitetsbarometer 2011	Igang satt i januar 2012 Publiseres i juni 2012
	Institusjonell dynamikk	Igang satt 2011 Publiseres i mai 2012
	Kvalitetsarbeid på programnivå	På planleggingsstadiet
Aktuelle analyser og synteser	Månedlig intern utgivelse av 2-4 analyser og 10 korte nyhets saker (visste du at...) som tar sikte på å formidle aktuelle nasjonale og internasjonale begivenheter og utviklingstrekk knyttet til NOKUTs fagfelt.	Det er 2011 publisert 30 analyser og 90 «Visste du at...» saker internt i 2011. 4 av analysene er også publisert for et eksternt publikum på NOKUTs nettsider.
Artikler i fagtidsskrift 2011	Jon Haakstad: 'New Paradigm for Quality Assurance'. I Building	

	Bridges: Making sense of quality assurance in European, national and institutional contexts. A selection of papers from the 5th European Quality Assurance Forum, European University Association, 2011.	
Artikler i fagtidsskrift planlagt 2012	<u>Antatt i 2011; publiseres i 2012:</u> Jon Haakstad: 'Perceptions of Quality: NOKUT's quality barometers – 2010 and 2011'. (Utgis av EUA fra 6 th EQAF i tilsvarende publikasjon som i 2011.)	
	Jon Haakstad: 'Læringsutbytte: Begrepets anvendelighet I kvalitetsvurdering av høyere utdanning'. (Utgis i UNIPED)	
	Ole-Jacob Skodvin: «How to Measure Institutional Profiles in the Norwegian HE Landscape» in A. Curaj et al. (eds.), <i>European Higher Education at the Crossroads: Between the Bologna Process and National Reforms</i> , Springer.	

3.2.3 Aktivitetsrapport for konferanser og seminarer

Her gis en samlet oversikt over NOKUT-konferansene i 2011, inklusive utdanningskvalitetsprisen, som deles ut på NOKUT-konferansen for høyere utdanning.

NOKUT-konferansene 2011

NOKUT-konferansene er viktige virkemidler for å oppfylle flere av målene i vår overordnede strategi og det legges derfor betydelige ressurser i planlegging, arrangering og oppfølging av disse. Felles mål for konferansene er:

- NOKUT skal være agendasetter og pådriver når det gjelder kvalitet i fagskoleutdanning, høyere utdanning og godkjenning av utenlandsk utdanning.
- Konferansene skal være viktige møteplasser og nettverksarenaer for sektoren og andre med interesse for kvalitet og kvalitetsutvikling i høyere utdanning, fagskoleutdanning og godkjenning av utenlandsk utdanning.
- Hver enkelt konferanse skal tilstrebe og ha en rød tråd som danner grunnlag for profilering av konferansene i forkant og etterkant.

Som året før arrangerte NOKUT i 2011 tre store konferanser, på områdene høyere utdanning, fagskoleutdanning og godkjenning av utenlandsk utdanning. Temaene var henholdsvis:

- *Hva er god utdanning og hvordan påvirkes kvaliteten av universitetsambisjonene? (Oslo, april)*
Konferansen for høyere utdanning har vært arrangert siden NOKUT ble etablert. Årets tema tok utgangspunkt i følgende problemstillinger: Hva er utfordringene og suksessfaktorene for god utdanning, hva er viktig for arbeidsliv og samfunn, og hvordan påvirker utviklingen i sektoren med nye samarbeidskonstellasjoner, fusjoner og universitetsambisjoner utdanningskvaliteten.

- *Hva er kvalitet i fagskoleutdanningen?(Ålesund, oktober)*
Fagskolekonferansen ble arrangert for andre gang. På denne konferansen ønsket man å belyse hva kvalitet i fagskoleutdanningen er. Konferansen tok særlig for seg to aspekter av kvalitet: i) Hva skal til for å få studentene til å gjennomføre studiene på en best mulig måte, herunder hvordan kan nettstøttet utdanning bidra til kvalitet? ii) Koblingen mellom fagskoleutdanningen og arbeidslivet.
- *Godkjenning og veiledning: å finne stier i jungelen (Gardermoen, november)*
NOKUT valgte i 2011 å utvide fagkonferansen for utenlandsk utdanning til å omfatte flere aspekter ved godkjenning av utenlandsk kompetanse, og dermed også målgruppen. Hovedtema var behovet det norske samfunn og arbeidsliv har for utenlandsk kompetanse. Sentralt innhold på konferansen var utenlandske utdanningssystemer, de norske godkjenningsordningene og godkjenning av yrkeskvalifikasjoner.

Post-konferanseseminar: Umiddelbart etter NOKUT-konferansen for høyere utdanning holdt NOKUT et oppfølgingsseminar for institusjoner som hadde hatt evaluering det forutgående året. Tema var kvalitetssikring av forskerutdanning, og det kom representanter fra 10 av 13 inviterte institusjoner. Vårt inntrykk er at institusjonene oppfattet dette som et positivt tiltak og vil vurdere flere slike post-konferanseseminarer for spesielle målgrupper.

Alle NOKUT-konferansene blir evaluert. Konferansenes betydning som viktige møteplasser og diskusjonsarenaer ble også i år fremhevet i tilbakemeldingene, og konferansene får generelt positiv vurdering, jf. tabell 3.2.2. Det er likevel en liten nedgang i fornøydhet og signalisert ønske om deltakelse neste år i tilbakemeldingene fra konferansedeltakerne i 2011. For utenlandskonferansen, hvor nedgangen er størst, er antakelig en viktig årsak at det var betydelige flere målgrupper slik at temaene derfor ikke ble opplevd som like relevant av alle deltakerne. Tilbakemeldingene tyder imidlertid på at deltakerne generelt satte pris på det bredere konferanseformatet og ønsker at dette videreføres.

Tabell 3.2.2: Antall deltakere og tilbakemeldinger for NOKUT-konferansene 2011 (skala 1-6, tallene fra 2010 i parentes.)

NOKUT-konferanse	Antall deltakere	Alt i alt er jeg fornøyd med konferansen ²	Kommer til å delta neste år ⁶
Høyere utdanning	450 (330)	4,6 (4,8)	4,9 (5,0)
Fagskole	200 (200)	4,7 (4,9)	5,3 (5,4)
Utenlandsk utdanning	285 (130)	4,5 (5,0)	4,8 (5,3)

NOKUT har i 2011 fortsatt arbeidet med å samordne og videreutvikle konferansekonseptet, og det er bl.a. utarbeidet en felles håndbok for planlegging og gjennomføring av konferansene.

Konseptet med tre NOKUT-konferanser videreføres i 2012, jf. kap. 4.2.2. I 2013 vil det bli gjort en vri der de tre konferansene slås sammen til en større jubileumskonferanse med tentativt hovedtema «utdanning, kvalitet og arbeidsliv».

Utdanningskvalitetsprisen

Kunnskapsdepartementets utdanningskvalitetspris for 2011 ble delt ut for ellefte gang på NOKUT-konferansen for høyere utdanning. Prisen har til hensikt å stimulere institusjonene innenfor høyere utdanning til å arbeide systematisk med å fremme og videreutvikle kvaliteten på sine utdanninger.

Innen søknadsfristen (1. februar 2011) kom det inn 15 søknader fra 13 institusjoner, seks fra universiteter, sju fra statlige høgskoler, én fra en privat høgskole og én fra en vitenskapelig høgskole.

² Gjennomsnitt av alle tilbakemeldinger

Prisen på 1 mill. kr ble delt likt mellom:

- Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for informatikk og e-læring for prosjektet «Rom for læring», og
- Universitet i Oslo, Det medisinske fakultet, Institutt for helse og samfunn, Avdeling for helsefag for prosjektet «Transformasjon av vitenskapelige tenke-, arbeids – og vurderingsformer i masterutdanning».

3.3 Utenlandsk utdanning

Virksomhetsmål 3: *NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning får vurdert denne i forhold til norsk utdanning, og at arbeidsgivere og læresteder får korrekt informasjon om utenlandsk kompetanse*

Dette gjøres dels gjennom å godkjenne utenlandsk høyere utdanning etter søknad fra enkeltpersoner, og dels gjennom informasjon og rådgivning til ulike aktører, samt ulike koordinerende tiltak.

NOKUTs oppgaver på feltet kan inndeles i tre hovedkategorier:

- godkjenne utenlandsk høyere utdanning etter søknad fra enkeltpersoner
- bistår universiteter, høyskoler og autorisasjonskontorer i deres arbeid med godkjenning av utenlandsk utdanning
- gir informasjon om utdanningssystemet i andre land, og om norske ordninger for godkjenning og autorisasjon basert på utenlandsk utdanning

NOKUTs oppgaver og myndighet på feltet er hjemlet i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrift. I tillegg har Kunnskapsdepartementet gitt NOKUT flere konkrete forvaltningsoppdrag. Blant annet gjelder dette arbeidet med å føre og kvalitetssikre GSU-listen, og å være kontaktpunkt for EU-direktivet om godskriving av yrkeskvalifikasjoner.

Strategier for videreutvikling av feltet: En av NOKUTs seks hovedstrategier gir hovedretning for utviklingen av feltet utenlandsk utdanning; *Styrke rollen som helhetlig nasjonalt kompetansesenter for godkjenning av utenlandsk utdanning*. De to strategiene *Bedre informasjon og service til våre brukere* og *Styrke dialogen med sektor og samfunn* gir også viktige føringer for utviklingen av feltet. For øvrig vises det til områdestrategien for godkjenning av utenlandsk utdanning i NOKUTs strategiplan for 2010-14. Denne områdestrategien vil bli revidert første halvår 2012.

Resultatmål på feltet: Med utgangspunkt i departementets styringsparametere settes det mål/prognose for forventet antall vedtak om godkjenning, saksbehandlingstid, responstid på henvendelser, brukertilfredshet og antall saker som omgjøres av klagenemnda. I tillegg er det et mål å gjennomføre prioriterte utviklingsprosjekter etter oppsatt plan.

Kapittelets struktur: I dette kapittelet omtales først prioriterte utviklingsprosjekter på feltet i 2011. Deretter følger en aktivitetsrapport. Til slutt kommenteres kvalitet og effektivitet i saksbehandling og brukerservice. NOKUT-konferansen for utenlandsk utdanning er også et viktig virkemiddel på feltet. Det rapporteres på denne sammen med øvrige konferanser, jf. kap. 3.2.3.

3.3.1 Prioriterte utviklingsprosjekter

NOKUT prioriterer hvert år noen større koordinerte tiltak for å videreutvikle virksomheten. Disse tiltakene er forankret i strategiplanen og representerer større koordinerte løft utover det normale forbedringsarbeidet som forventes å skje løpende i avdelingene. Det er gjennomført følgende utviklingsprosjekter om feltet i 2011:

Videreutvikle NOKUT som helhetlig kompetansesenter for godkjenning av utenlandsk utdanning

Etterspørselen etter NOKUTs tjenester på området til utenlandsk utdanning har de siste årene økt kraftig. Det gjelder både pågangen av søknader til vår egen godkjenningsordning og saksmengden i forhold til informasjons- og rådgivningsvirksomheten. Også antall ansatte og organiseringen av arbeidet har endret seg mye de siste årene. Informasjonsdelen ble i 2010 styrket gjennom opprettelsen av informasjonssenteret INVIA, etter føring fra departementet organisert som en egen enhet adskilt fra den øvrige virksomheten på området.

Høsten 2011 ble det igangsatt en gjennomgang av det samlede tjenestetilbudet med sikte på å revidere områdestrategien for godkjenning av utenlandsk utdanning i NOKUTs strategiplan og utarbeide bedre og mer samordnede nettsider. Etter at departementet i november opphevet føringene om organisering av informasjonsvirksomheten ble også sammenslåing av Utlandsavdelingen og INVIA tatt inn i planene. Arbeidet med strategi, omorganisering og nye nettsider fortsetter i 2012, jf. kap. 4.3.1.

Utredningsarbeid knyttet til GSU-listen

Det ble i 2010 foretatt en grundig kartlegging av forhold relatert til bruk av GSU-listen, inkludert to spørreundersøkelser (en nasjonal og en internasjonal). Det er laget en kartleggingsrapport. Den viste blant annet at koblingen mellom studiefinansiering og GSU-listen i noen tilfeller var problematisk da den hindret studier i enkelte sentrale land. NOKUT tok initiativ til et møte med sentrale aktører, deriblant Kunnskapsdepartementet, for å diskutere denne problemstillingen.

Kartleggingsrapporten vil være grunnlag for videre diskusjon av ulike aspekter ved GSU-listen i diverse fora i 2012. Det er i første omgang behov for noen avklaringer med departementet.

Flyktningeprojektet

NOKUT har fått i oppdrag fra departementet å lede et pilotprosjekt om flyktninger med mangelfull dokumentasjon. Prosjektet skal lede til en faglig vurdering av deres utdanning. Hensikten med piloten er å finne fram til en permanent ordning for faglig vurdering av flyktninger med mangelfull dokumentasjon, samt hvordan ordningen skal finansieres. Et liknende pilotprosjekt ble gjennomført i 2004, men de prosedyrer som ble etablert har ikke fungert etter hensikten. Det er derfor behov for en omlegging, med tettere samarbeid mellom NOKUT og lærestedene, der NOKUT har en koordinerende rolle for å sikre likebehandling. NOKUT har i 2010/2011 utarbeidet et forslag til gjennomføring, inklusiv finansieringsmodell og arbeidsdeling mellom involverte parter. Forslaget ble diskutert med sektoren i et oppstartseminar for de læresteder som vil være med og/eller på sikt ønsker å delta i arbeidet med faglig vurdering av flyktninger. Resultatet ble en ny revisjon av planen der målet nå er at prosedyren skal lede til et vedtak om generell godkjenning basert på en sakkyndig vurdering ved lærestedene. Denne endringen i planen krevde avklaring fra Kunnskapsdepartementet om enkelte juridiske aspekter ved NOKUTs mandat. Prosjektet er dermed noe forsinket, og videreføres i 2012.

Nettbasert veiviser

Utviklingen av en nettbasert veiviser skal hjelpe søkere eller andre brukere til å finne egnet godkjenningsinstans for egen utdanning. Målet er å utvikle en sømløs overgang fra INVIA's informasjonssider på nett til godkjenningsskontorenes nettsider som omtaler godkjenning av utenlandsk utdanning. Forprosjektet for en nettbasert veiviser ble gjennomført i 2010.

Arbeidet med den nettbaserte veiviseren ble sluttført i 2011. Det er utarbeidet en søkbar yrkesliste. Dette er hoveddelen av veiviseren. Her kan brukere velge yrke og få opp nødvendig og relevant informasjon om videre prosesser. NOKUT vil i 2012 arbeide sammen med godkjenningsskontorene

med tanke på å få til en sømløs overgang fra NOKUTs nettsider til godkjenningskontorenes og engelske sider for brukergruppene.

3.3.2 Aktivitetsrapport for godkjenning av utenlandsk utdanning

Aktivitetsrapporten er strukturert etter de tre hovedkategorier av oppgaver:

- Godkjenning av utenlandsk høyere utdanning etter søknad fra enkeltpersoner
- Råd til andre institusjoner i enkeltsaker
- Informasjonsvirksomhet

Generell godkjenning etter søknad fra enkeltpersoner

Antall ferdigbehandlede individuelle søknader i 2011 er 3975, en økning på 9 prosent i forhold til 2010 (Tabell 3.3.1). I tillegg kommer 442 råd til sektoren (se tabell 3.3.2). Saksmengden har økt kraftig de siste årene og har vist en tydelig økende tendens også gjennom 2011. For 2012 forventes om lag 4800 individuelle søknader. En viktig årsak til at søknadsmengden forventes å stige kraftig også i årene framover, er den globale finanskrisen som gjør Norge til et attraktivt studie- og arbeidsland.

Tabell 3.3.1: Antall individuelle søknader mottatt per år og antall vedtak (individuelle søknader) i perioden 2008-2011, samt prognose 2012

	2008	2009	2010	2011	<i>Prognose 2012</i>
Individuelle søknader	2682	3113	3879	4357	<i>4800</i>
Totalt antall vedtak	2482	2810	3631	3975	<i>4200</i>

NOKUT mottar naturlig nok flest søknader fra personer med utdanningsbakgrunn fra de store (arbeids)innvandringslandene. I 2011 lå Polen (475 søknader), Litauen (382) og Russland (336) på topp. Andre land som har mange søknader er Filippinene (320), Storbritannia (191) og Ukraina (155). I 2010 lå Polen (411 søknader), Russland (352) og Filippinene (281) på topp.

Hovedtyngden av NOKUTs godkjenninger er knyttet til bachelornivå, 2144 personer fikk sin utdanning likestilt med norsk bachelorgrad. Deretter følger mastergrad (516), høgskolekandidat (246) og doktorgrad (17). I tillegg kommer et antall søkere som ikke fikk likestilt sin utdanning med en grad, men kun uttelling i studiepoeng.

Forsøk på å oppnå godkjenning ved hjelp av falske dokumenter blir politianmeldt. Antall anmeldelser i 2011 var ni mot åtte i 2010.

Råd til andre institusjoner i enkeltsaker

NOKUT gir råd til norske universitet og høyskoler, Lånekassen, arbeidsgivere og i noen grad til autorisasjonsmyndigheter, i deres arbeid med godkjenning av utenlandsk utdanning. Det forventes samlet sett omtrent det samme antall saker i 2012 som i 2011. For å unngå at saksbehandlingen ved andre institusjoner stopper opp, gis disse sakene førsteprioritet.

Tabell 3.3.2: Oversikt over NOKUTs rådgivning på området generell godkjenning av høyere utdanning

	2008	2009	2010	2011	<i>Prognose 2012</i>
Råd til institusjon	343	257	222	167	
Råd til lånekassen	39	74	118	101	
Råd til arbeidsgiver	19	56	114	159	
Råd til autoriserende myndighet	-	-	-	15	
Totalt gitte råd	401	387	454	442	<i>450</i>

Informasjonsvirksomhet

Informasjonsvirksomheten på feltet omfatter både INVIAAs tjenester og informasjonsoppgaver knyttet til NOKUTs godkjenningsevne. Det siste omfatter bl.a. faglig informasjon om utenlandske utdanningssystemer, informasjon om norsk utdanningssystem til utlandet, og førstelinjevirkosomhet knyttet til egen godkjenningssystem.

Informasjonssenteret INVIA

INVIAAs hovedoppgave er å besvare henvendelser fra personer som trenger godkjenning av utenlandsk kompetanse. Senteret har egne nettsider som skal holdes oppdatert. En annen viktig oppgave for INVIA er å gjøre videreformidlere/støtteapparatet (NAV, fylkeskommuner, voksenopplæringsentre, integreringsmyndigheter og innvandrersorganisasjoner) i stand til å kunne hjelpe egne brukere. I tillegg er senteret kontaktpunkt for yrkeskvalifikasjonsdirektivet. EU-kommisjonens økende fokus på fri flyt av yrkesutøvere og den voksende økonomiske krisen i Europa vil føre til mer arbeid for INVIA.

Totalt var det 3224 henvendelser til INVIA i 2011. Dette var noe i underkant av det som ble estimert for 2011, men er nær en fordobling av antall henvendelser sammenliknet med 2010 (1784). Antall henvendelser varierer mellom månedene, med klare toppe i januar, august/september og november. Månedsvariasjonene i antall henvendelser følger en tilnærmet lik kurve for 2010 og 2011.

De langt fleste henvendelsene til INVIA i 2011 var fra personer som ønsker å jobbe i Norge, hele 76 %. Av disse var 37 % om lovregulerte yrker. Dette er yrker som er regulert ved lov i Norge, enten av yrkeskvalifikasjonsdirektivet (som regulerer de fleste lovregulerte yrkene i Norge) eller et annet EU-direktiv. Litt i overkant av en tredjedel av henvendelsene kommer fra personer som ikke har høyere utdanning.

INVIA har egne nettsider som er målgruppetilpasset senterets brukere. Treftallene viser en klar økning av antall besøkende og sidetreff på INVIAAs nettsider. De mest brukte sidene er norsk startside, om godkjenningssystemene og engelsk startside, yrkeslisten, fag og svennebrev og jeg vil jobbe. Det er flest treff fra Norge, men sidene er også godt besøkt fra Polen, Serbia, Storbritannia, Sverige og USA.

INVIA hadde i 2011 totalt 55 620 besøk på nettsidene og rundt 336 000 sidevisninger. Til sammenlikning var besøket for 2010 på 19 880 (for perioden april til desember 2010) og antall sidevisninger rundt 111 900. Gjennomsnittlig besøk i måneden var i 2011 4630, noe som er litt over en fordobling fra 2010. Samme trend sees for gjennomsnittlig antall sidevisninger i måneden med et gjennomsnitt på 28 000 sidevisninger i måneden. Dette er også en fordobling fra året før.

I en brukerundersøkelse blant de som kontaktet INVIA på e-post, svarte 79 % at INVIAAs nettsider er enkle å finne fram i, og tilsvarende 80 % mener nettsidene er enkle å lese og forstå. 61 % opplyser at de fant det de lette etter på INVIAAs nettsider.

Førstelinjetjenesten knyttet til NOKUTs godkjenningsarbeid

I 2011 mottok førstelinjen 11628 henvendelser, fordelt på 5669 på telefon, 4827 på e-post og 1132 ved besøk. Totalt antall henvendelser i 2011 var på 10 303. Pågangen øker kraftig fra år til år i takt med at søknadsmengden øker.

3.3.3 Saksbehandlingskvalitet og brukerservice

Dette kapitlet omhandler kvalitet og effektivitet i våre interne prosesser og servicen og dialogen med våre brukere. NOKUT har i tråd med departementets føringer satt resultatmål for antall vedtak,

saksbehandlingstid, brukertilfredshet og antall saker som omgjøres av klagenemnda. Det er dessuten i 2011 gjennomført flere forbedringstiltak.

Måloppnåelse

Saksbehandlingstid: Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er 3,2 måneder. Det er opp fra 2,8 måneder foregående år.

Tabell 3.3.3 gir nøkkeltall for den samlede saksbehandlingen (omfatter både søknader fra enkeltpersoner og råd til institusjoner, arbeidsgivere o.l.) Antall ferdig behandlede saker var i 2011 4519. Dette er 7 % opp i forhold til foregående år og 104 saker over produktivitetmålet for 2011 som var 4415 saker. 76 % av sakene var behandlet innen 4 måneder, mens målet for 2011 var 75 %. NOKUT forventer økt saksbehandlingstid også i 2012 pga. kraftig vekst i saksmengden.

Tabell 3.3.3: Nøkkeltall for saksbehandlingstid i perioden 2007 til 2010, og prognose for 2011. Tallene omfatter både individuelle søknader til NOKUT og råd til institusjon.³

År	Antall ny-registrerte saker ⁴	Antall ferdig-behandlede saker ⁵	Avsluttede saker		Saksbehandlingstid (gjennomsnitt i mnd)	Henlagte saker
			≤2 mnd. (%)	≤4 mnd. (%)		
2008	3190	3119	36	77	3.0	116
2009	3633	3633	38	82	2.8	200
2010	4538	4230	39	81	2.8	482
2011	4862	4519	27	76	3.2	532
2012	5250	4600	25	70	<4,0	

Utviklingen i nyregistreringer og ferdigbehandlede saker siden 2003 går fram av diagram 3.3.1.

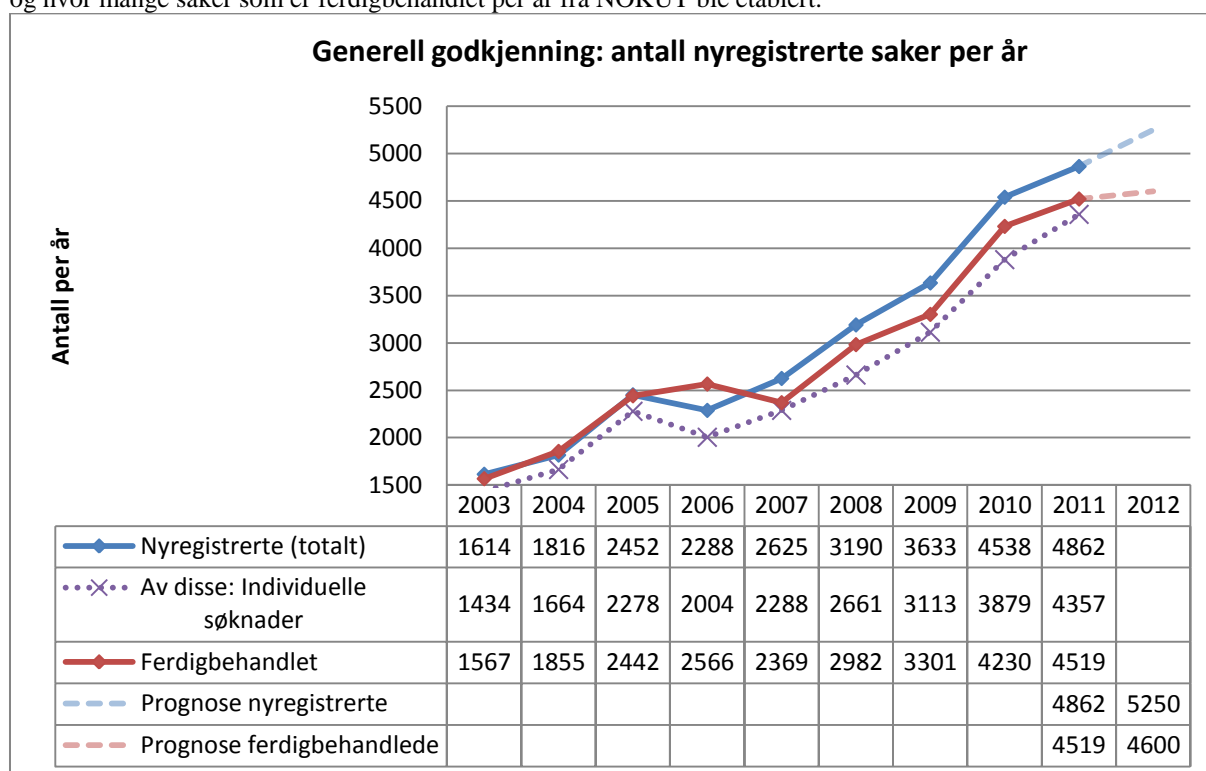
Det forventes kun en svært liten økning i produktivitet i 2012. Differansen mellom antall nye saker og ferdigbehandlede vil derfor gå betydelig opp. Det skyldes at det ikke er mer å hente ut i effektivisering innenfor gitte rammer for 2012. Det er heller ikke forespeilet økning i bemanning. Det er planlagt andre store, ressurskrevende løft i 2012, bl.a. arbeid med nytt saksbehandlingssystem, sammenslåing av avdelinger og nye, mer brukervennlige nettsider. Selv om dette vil gi effektivisering på sikt, vil det ikke gi utslag allerede i 2012. Konsekvensen av dette er at saksbehandlingstiden vil fortsette å øke.

³ Omfatter ikke klagesaker. Disse registreres separat. Det vises til egen rapportering av dette under.

⁴ Antall nyregistrerte saker omfatter søknader fra enkeltpersoner forespørslers om råd fra institusjoner, arbeidsgiver o.l. og andre saker.

⁵ Antall ferdigbehandlede saker omfatter vedtak i søknader fra enkeltpersoner, avgitte råd til institusjoner, arbeidsgivere o.l. og andre saker som er slutført.

Diagram 3.3.1: Diagrammet viser antall nyregistrerte saker, hvor mange av disse som er individuelle søknader og hvor mange saker som er ferdigbehandlet per år fra NOKUT ble etablert.

Responstid INVIA: Informasjonssenteret har som resultatmål å svare på innkomne e-poster innen fem arbeidsdager. I de tilfellene INVIA ikke klarer å svare innen denne fristen, vil avsender få beskjed om når endelig svar kan forventes. Som for 2010 ble dette målet oppfylt i 2011 for 99 % av alle henvendelser.

Brukertilfredshet: I 2011 er det blitt foretatt brukertilfredsundersøkelse blant alle som har henvendt seg til INVIA gjennom året. Svarprosenten var i underkant av 25 %. (At opp mot en fjerdedel av alle som har henvendt seg til INVIA tok seg tid til å besvare vår undersøkelse, vurderes som positivt.)

Hele 54 % henvendte seg til INVIA for å få hjelp til å finne rett godkjenningsordning av utdanning for å kunne jobbe i Norge. Av disse ønsket 78 % godkjenning av regulert yrke. 47 % av henvendelsene gjaldt godkjenning for å kunne studere.

Samlet sett viser brukerundersøkelsen at 73 % fikk svar på spørsmålene de stilte, mens 68 % mente at det svaret de fikk hjalp dem i godkjenningsprosessen. For 66 % av brukerne var svaret lett å forstå, mens 20 % mente at svaret fra INVIA bidro at de fikk jobben (31 % visste ikke). Hele 75 % svarte at de ville anbefale INVIA til andre som trenger informasjon om godkjenning av utenlandsk utdanning. Resultatene viser at brukerne i hovedsak er fornøyd med det arbeidet INVIA utfører. Svarene tyder også på at INVIA er på rett vei når det gjelder tilpassing av informasjonen. Resultatene vil bli brukt i det videre forbedringsarbeidet.

Klagesaker: 105 saker ble sendt til klagenemnda i 2011. Det er 9 saker mindre enn for 2010. Av samtlige klagesaker ble 20 saker omgjort internt, mens ingen er omgjort i klagenemnda. Dette er godt under målet om at saker omgjort av klagenemnda eller med påpekninger fra sivilombudsmannen eller likestillings- og diskrimineringsombudet skal være mindre enn 1 %.

Gjennomførte forbedringstiltak

Effektivisering av arbeidsformer, samhandling og dialog med sektor

Som et ledd i arbeidet med å sikre kvalitet og saksflyt for vedtakene på utenlandsområdet er antallet kvalitetssikrere økt fra 2 til 3. Disse, sammen med avdelingsdirektøren, utgjør også et faglig kvalitetssikringsforum som vurderer beste praksis i vanskelige problemstillinger knyttet til godkjenning. Denne praksisen vil så bli diskutert og fastsatt i avdelingsmøte.

Som et ledd i å øke vår juridiske kompetanse innenfor godkjenningsfeltet er det tilsatt en jurist. Det er dessuten under videreutvikling en intern håndbok som blant annet letter arbeidet med opplæring av nytilsatte og dermed bidrar til å avlaste de mer erfarne saksbehandlerne. Håndboken er også et bidrag til en mer helhetlig praksis. Denne håndboken er basert på en programvare som tilsvarende Wikipedia og er i aktiv bruk.

Det er utviklet nye moduler i saksbehandlerverktøyet FileMaker™ for å lette administrasjonen av klagesaker og av de søkerne som skal knyttes til flyktningeprojektet. Til flyktningeprojektet er det også utviklet et lukket, nettbasert forum. Forumet har 38 brukere utenfor NOKUT.

INVIA har i 2011 innført et eget loggverktøy for alle henvender. Her finnes faste svar og maler til bruk ved e-posthenvendelser. Siden alle typer henvendelser legges inn og kategoriseres, får man bedre oversikt over antall og type henvendelser som kommer inn.

Etablering av lukket nettforum for bedre dialog og service med viktige aktører

NOKUT hadde som mål å forbedre tjenestene til saksbehandlere i sektoren og godkjenningskontorene i 2011. Det har bl.a. vært ønskelig å få etablert et lukket nettforum for disse gruppene. Det har ikke vært ressurser til å gjennomføre dette i 2011, men arbeidet med den IT-tekniske løsningen er under utprøving og vil etter planen være på plass medio 2012.

3.4 Samfunnskontakt og organisasjon

Virksomhetsmål 4a: *Samfunnet skal ha tillit til at kvaliteten på NOKUTs arbeid holder internasjonal standard*

Virksomhetsmål 4b: *NOKUT skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene*

Strategier for videreutvikling av feltet: Tre av NOKUTs seks hovedstrategier er generelle og gir retning for utvikling av hele organisasjonen. Disse er *Gi bedre informasjon og service til våre brukere*, *Styrke dialogen med sektor og samfunn* og *Videreutvikle en profesjonell og helhetlig organisasjon*.

Styringsparametere på feltet: Det rapporteres i dette kapitlet på styringsparametere slik de er direkte definert av departementet: Kvalitetssikring av egen virksomhet i forhold til internasjonale standarder og retningslinjer, ekstern informasjon og samfunnskontakt, avvik ved gjennomføring av budsjett, søkning til ledige stillinger, kompetansemåling og arbeidsmiljø, herunder bl.a. sykefraværspersent.

Først omtales prioriterte utviklingsprosjekter på området i 2011. Deretter følger kapitler for hhv. internasjonal virksomhet, kommunikasjon og samfunnskontakt, økonomiforvaltning, personalforvaltning og andre driftsforhold.

3.4.1 Prioriterte utviklingsprosjekter

NOKUT har de siste årene fått et bredere mandat og flere oppgaver, samtidig som etterspørselen etter våre tjenester har økt. Dette har medført en betydelig vekst i antall ansatte på relativt kort tid. Store deler av fellestjenestene og de interne støttesystemer er foreldet eller dimensjonert for en mindre organisasjon.

Styret vedtok 11.04.2011 en organisasjonsstrategi for virksomheten. Strategien gir retning for utvikling av NOKUTs menneskelige ressurser, kommunikasjon, virksomhetsstyring og infrastrukturinvesteringer i perioden fram mot 2014. Organisasjonsstrategien utdyper NOKUTs overordnede strategiplan på disse feltene, og er således en områdestrategi og langtidsplan på nivå med strategiene som er utviklet for NOKUTs tre faglige virksomhetsområder.

Fokusområder i organisasjonsstrategien er:

- Utvikle organisasjonskulturen, arbeidsmiljøet og den interne kommunikasjonen for mobilisering av medarbeidere og ledere
- Styrke kommunikasjonen og dialogen med brukere, sektor og samfunn
- Profesjonalisere arbeidsprosesser, utvikle infrastruktur og elektroniske verktøy
- Rekruttere, beholde og utvikle riktig kompetanse
- Utvikle en helhetlig ledelse

Organisasjonsstrategien er, sammen med årlige tildelingsbrev og øvrige statlige rammebetingelser, det overordnede styrende dokument for NOKUTs HR-arbeid, kommunikasjonsarbeid og virksomhetsstyring. Strategiens handlingspunkter må realiseres over flere år.

I det følgende gis en kort status for prioriterte utviklingsprosjekter i 2011:

1. NOKUT har i 2011 arbeidet med å videreutvikle og implementere sitt verdigrunnlag. Etske retningslinjer er vedtatt og implementert. Lederprinsipper/lederplattform er utarbeidet og innarbeidet i organisasjonsstrategien
2. Innen HR-området er det i løpet av 2011 inngått ny IA-avtale. Videre er det vedtatt ny lokal lønnspolitikk. Det er utarbeidet utkast til ny mal for medarbeidersamtaler.
3. Det er igangsatt et forprosjekt for utvikling av arkiv- og saksbehandlingsløsninger. Arbeidet med å utforme en helhetlig plan for administrative støttesystemer (IT-infrastruktur) er utsatt til 2012. Det vises til omtale under kap. 4.4.1.
4. Arbeidet med fornyelse av NOKUTs intranett er igangsatt. Intranettet vil etableres på den publiseringsløsningen som NOKUT allerede har anskaffet EPI-server CMS. Prosjektet ferdigstilles i slutten av februar 2012.
5. I 2011 er styrings- og utviklingshjulet ferdigstilt og innarbeidet i strategidokumentet. Arbeidet med struktur for styrende dokumenter har vært en viktig del av arbeidet med nytt intranett. Det vises til omtale i pkt. 4. Arbeidet med utviklingen av NOKUTs virksomhetsstyringsmodell og kvalitetssikringssystem videreføres i 2012.
6. I løpet av 2011 er det utviklet et introduksjonsprogram for nyansatte i NOKUT som ivaretar behovet for basiskompetanse.
7. Nettsideutvikling: Rapporteres under kap. 3.4.3
8. Styrke kommunikasjonsarbeidet for å rette oppmerksomhet mot viktige utfordringer/aspekter ved utdanningskvalitet. Rapporteres under kap. 3.4.3.

9. For å sikre en effektiv gjennomføring og samordning av de (nå) tre NOKUT-konferansene er det i 2011 utarbeidet en egen håndbok for arrangementene.

3.4.2 Internasjonalt samarbeid

Forankring av virksomheten i internasjonale standarder og retningslinjer (styringsparameter)

NOKUT legger vekt på å forankre arbeidet i internasjonale standarder for kvalitetssikring og godkjenning av utdanning. NOKUTs tilsynsvirksomhet oppfyller kravene i de europeiske standardene for kvalitetssikring av høyere utdanning (ESG). Det ble sist bekreftet da NOKUT ble evaluert i 2008. NOKUT vil bli evaluert på nytt i 2012. På området godkjenning av utenlandsk utdanning følger vi Lisboakonvensjonen og samordner vår godkjenningspraksis med søsterorganisasjoner i andre land gjennom ENIC/NARIC-nettverket.

Internasjonalt samarbeid

NOKUT skiller mellom fire ulike former for internasjonal deltakelse og samarbeid: a) Deltakelse i organisasjoner, b) Individuell deltakelse på faglige konferanser, c) Beredskap for å ta imot utenlandske delegasjoner, d) Plan og beredskap for eventuelle eksterne oppdrag.

NOKUT følger systematisk med på den internasjonale utviklingen på sine ansvarsområder. Virksomheten bidrar til utviklingen på områdene hvor en ligger i front eller har andre særlige forutsetninger for å gjøre det, såfremt ressursituasjonen tillater det. NOKUT prioriterer generelt samarbeidet på den europeiske og nordiske arena. Deltakelse internasjonalt gir inspirasjon, gode ideer og ny kunnskap inn i NOKUT, samtidig som NOKUT er synlig, bidrar til å inspirere andre og er med på å legge premisser i internasjonale sammenhenger. Likevel skal det ikke underslås at deltakelse i internasjonale organisasjoner og arrangementer ofte kan være tidkrevende og lite utbytterikt. Nytte og merverdi av å delta på internasjonale arrangementer vurderes derfor fortløpende.

NOKUTs deltakelse i organisasjoner og nettverk i 2011 omfatter bl.a. ENQA (the European Association for Quality Assurance in Higher Education) Members Forum and General Assembly i Haag (4 mars), Nordisk fagskolenettverk i København (12 mai), ENQA General Assembly i Bucuresti(6-7 oktober), samt årlig møte(r) i det europeiske auditnettverket, NOQA (Nordic Quality Assurance), årlig fellesmøte i ENIC og NARIC-nettverkene og årlig møte i NARIC-nettverket. Bl.a. for å kunne fokusere innsatsen mer inn mot ett bredt europeisk nettverk, dvs ENQA-samarbeidet, valgte NOKUT i 2011 å melde seg ut av ECA (European Consortium for Accreditation in Higher Education).

Som kontaktpunkt for EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv, deltar NOKUT (INVIA) på det årlige kontaktpunktmøte i Brussel, samt andre koordineringsmøter.

I 2011 har NOKUT ansatte deltatt på en rekke internasjonale konferanser der det har blitt bidratt med paper og foredrag, bl.a. EAIR Forum 2011 i Warszawa (28-31 august), Bologna Process Researchers'Conference 2011 i Bukarest (17-19 oktober), og European Quality Assurance Forum 2011 (EQAF) i Antwerpen (17-19 november).

3.4.3 Kommunikasjon og samfunnskontakt

Ekstern informasjon og samfunnskontakt (styringsparameter)

Nettsider

Nokut.no er NOKUTs viktigste informasjonskanal ut mot brukere og interessenter. I tillegg til publisering av faglig (og mer statisk) informasjon, er nettsidene viktige for å informere om dialogpregede aktiviteter, som NOKUT-konferansene og søkerkurs/-seminarer.

NOKUTs nye nettsider og publiseringsløsning har vært i drift et drøyt år. Retningslinjer og ansvarsfordeling har vært oppe til vurdering og revidering i løpet av denne tiden og fungerer nå tilfredsstillende, inkludert avdelingenes eierskap til sine nettsider.

I løpet av 2011 er det etablert tre nye områder på NOKUT.no: SFU (Senter for fremragende utdanning), NKR (Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring) og det norske utdanningssystemet. For øyeblikket ligger det kun generell informasjon om norsk utdanning på sistnevnte område, men det er planlagt at NKR-sidene skal innlemmes her i løpet av 2012. All informasjon som publiseres på dette området skal ha et klart og enkelt språk.

Det er også lagt en plan for opprusting av nettsidene for tilsyn med universiteter og høyskoler. Arbeidet skal etter planen slutføres i løpet av første halvår 2012. Det vil bli foretatt en enkel omstrukturering av de eksisterende sidene, med sikte på å bruke innholdet som ligger der allerede, men navigasjonen skal gjøre mer brukervennlig.

I november 2011 er en ny publikasjonsmodul tatt i bruk, og samtidig startet arbeidet med publisering av NOKUTs rapporter, presentasjoner med mer. Denne modulen har et brukergrensesnitt som gjør det enkelt å finne alt NOKUT produserer, samlet på ett sted. Publikasjonsmodulen vil videreutvikles i 2012.

En av de planlagte hovedprioriteringene i 2011 var samkjøring av utenlandsporteføljen til avdeling utland og INVIA. Dette arbeidet er utsatt til høsten 2012 på grunn av behovet for å utvikle en områdestrategi. Resultatet av denne strategien vil igjen legge grunnlaget for nye nettsider på dette området.

Tabell 3.4.1 Oversikt over besøkende på www.nokut.no i 2010 og 2011

Besøk	2010	2011
Totalt antall besøk	259 356	295 672
Unike besøkende/personer*	140 450	159 835
Sidevisninger**	1 289 653	1 378 013
Gjennomsnittlig antall sider pr. besøk	4,66	4,97
Gjennomsnittlig tid pr. besøk	00:04:16	00:04:50
Nye besøkende	51,30 %	51,43 %

I forhold til 2010 har totalbesøket økt med 14 %, unike besøkende med 13,8 % og antall sidevisninger med 6,85 %. Det er fortsatt utenlandsk utdanning som har de mest besøkte nettsidene med hensyn til toppinnhold, både på norsk og engelsk. Også på disse sidene har det vært en økning i visningene i forhold til 2010.

Nyhetsproduksjon, synlighet, profilering og strategisk dialog

I 2011 var antallet egenproduserte nyheter 55, mot 67 året før. Det ble sendt ut 6 nyhetsbrev, mot 7 i 2010. En viktig årsak til nedgangen er at NOKUT er i ferd med å gå over til å produsere flere «samlenyheter» til erstatning for publisering av smånyheter/enkeltvedtak. Eksempler på samlenyheter er oppsummeringer av hele søknadsrunder på tilsynssiden og tertialvise nyheter om utviklingen på utlandssiden. Formålet med dette er å synliggjøre trender og tendenser som antas å ha interesse for en bredere målgruppe.

Når det gjelder omtale av NOKUT i andre media, ble vi i 2011 omtalt i 478 medieoppslag og 42 blogger, mot 898 og 56 året før. Nedgangen har sammenheng med at det i 2011 ikke har vært store saker som programevalueringen av førskolelærerutdanningen og akkrediteringen av Universitetet i Nordland, som begge tiltrakk seg stor oppmerksomhet i 2010. Antall oppslag i 2011 ligger omtrent på samme nivå som i 2009. I 2011 ble det forsøkt å plassere to kronikker/hovedinnlegg i pressen uten å lykkes. NOKUT har en målsetting om å øke synligheten i samfunnet og bruke et bredere spekter av kanaler til å informere om og fremme utdanningskvalitet overfor både institusjonene og samfunnet generelt (bl.a. arbeidsgivere og studenter). Dette dreier seg i stor grad om å øke antall nyheter/kommentarer/kronikker etc. både på egne nettsider og i andre medier.

NOKUT får for øvrig jevnlig forespørsler om å bidra med annonse og profileringsartikkel i avisbilag. I 2011 valgte virksomheten å delta i utforming av et profileringsoppslag i et NHO-bilag til Dagens Næringsliv om mangfold i næringslivet (100 000 i opplag). Målgruppen for avisbilaget var næringslivet. NOKUT fokuserte i bilaget på sine tjenester innen godkjenning av utenlandsk utdanning overfor denne målgruppen. I tillegg ble det plassert en annonse i nettutgaven av bladet Utrop. Avdeling Utland og INVIA bidro i tillegg med foredrag, stand og brosjyre til Internasjonalt karrieretorg, arrangert av Bergen handelskammer og Bergen kommune.

Tematisk var ambisjonen for kommunikasjonen i 2011 opprinnelig både å rette oppmerksomhet mot viktige utfordringer/aspekter ved utdanningskvalitet og i større grad vise fram NOKUT som kompetansesenter for utenlandsk utdanning. Sistnevnte ambisjon ble i løpet av året tonet ned i påvente av ny strategi og omorganisering av utenlandsområdet. Dette arbeidet gjenopptas når ny områdestrategi er ferdig medio 2012, jf. kap. 4.3.1.

Når det gjelder arbeidet med å rette oppmerksomheten mot viktige utfordringer/aspekter ved utdanningskvalitet, er det i 2011 utført mye grunnlagsarbeid bl.a. knyttet til i) hvordan formidle hva NOKUT mener med utdanningskvalitet, ii) tematiske prioriteringer (jf. langtidspan for tematiske prioriteringer omtalt i kap. 3.2.1.) og iii) konseptet for tilsyn med eksisterende utdanninger (jf. omtale i kap. 3.1.1). Disse arbeidene utgjør en felles plattform for kommunikasjonen.

NOKUT har i utgangspunktet svært mange målgrupper. Dette krever bevisst prioritering i det strategiske kontaktarbeidet. I 2011 prioriterte vi bl.a. dialog med sentrale myndigheter og interesseorganisasjoner om NOKUTs rolle og utdanningsutfordringer. NOKUTs ledelse hadde i den forbindelse møter med eller innlegg for Stortingets KUF-komite, Kunnskapsdepartementet, NSO, UHR, NPH og Fagskolerådet, utover formidling på egne og andres konferanser. I 2012 vil vi særlig prioritere kontakt med universiteter og vitenskapelige høyskoler, som pga. sine vide fullmakter tradisjonelt har hatt lite kontakt med NOKUT. Dette er definert som et eget prosjekt, se. kap. 4.1.1 om planer for 2012.

NOKUT bruker eksterne samarbeidspartnere som innledere på interne faglige arrangementer. I 2011 ble det bl.a. avholdt «Faglige fredagsforum» med innledere fra Norgesuniversitetet om IKT i utdanningen, UHR om utdanningsledelse, Kunnskapsdepartementet om tilstandsrapporten og NIFU om måling av læringsutbytte.

Klart språk i NOKUT

NOKUT søkte og fikk i 2011 støtte av DIFI til et Klarspråk-kurs på arbeidsplassen og tre dagers rådgivningsbistand til å utvikle en språkprofil. Det ble gjennomført et kurs på arbeidsplassen med ca. 20 deltakere. Kurset ble evaluert og fikk meget god tilbakemelding. I tillegg er det planlagt et nytt kurs i februar 2012. Ny språkprofil vil bli ferdigstilt i første halvår 2012. I løpet av året vil vi også gå igjennom et utvalg av brev og informasjonsskriv som er viktige for våre brukere, for å strukturere og presentere innholdet på en bedre måte enn i dag.

3.4.4 Økonomiforvaltning

Balansen mellom budsjett og regnskap (Styringsparameter)

NOKUTs netto tildeling for 2011 til den ordinære driften var på 55,71 mill. kr. I tillegg mottok NOKUT øremerkede bevilgninger på til sammen 7,881 mill. kr. Bevilgningene er nærmere spesifisert i tabell 3.4.2. Til sammen utgjorde dette en ramme på 63,591 mill. kr.

Tabell 3.4.2: Spesifikasjon av bevilgningen for 2011

i 1000 kr

	Bevilgning 2011
Tildelt ramme på kap. 280, post 01 Driftsutgifter ⁶	56 707
Kap. 3280, post 02 Salgsinntekter o.a.	-1 110
Overføringer fra 2010	113
Nettorammen kap. 280, post 01 jf. kap. 3280, post 02	55 710
Tildelt ramme på kap. 281, post 01, prosjekt 80026, Godkjenning av utdanningskompetanse for personer som ikke kan dokumentere egen kompetanse	1 250
Tildelt ramme på kap. 281, post 01, prosjekt 80076, Senter for fremdragende utdanning – etablering av pilot i lærerutdanningen	5 700
Tildelt ramme på kap. 226, post 21, prosjekt 65100, Midler til Nasjonalt kontaktpunkt for EQF	361
Tildelt ramme på kap. 258, post 21, prosjekt 90489, Midler til gjennomføring av henvisningsprosessen mot EQF	570
Total tildeling for 2011	63 591

NOKUT har fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 280, post 01, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3280, post 02. For 2011 innebærer dette et mindreforbruk på kap. 280, post 01, jf. kap. 3280, post 02, på 0,614 mill. kr som er søkt overført til 2012.

For de øremerkede midlene viser regnskapet et mindreforbruk på kap. 281, post 01, prosjekt 80026, på 0,89 mill. kr. Årsaken er forsinket framdrift i prosjektet i påvente på arbeider i departementet. Videre viser regnskapet et mindreforbruk på kap. 258, post 21, prosjekt 90489, på 0,167 mill. kr. Dette i påvente på avklaringer fra departementets side. For de ovennevnte prosjektene legger NOKUT til grunn at disse blir videreført i 2012 og at det blir gitt nye bevilgning til prosjektene.

Tabell 3.4.3 og 3.4.4 viser en spesifisering utgifter og inntekter i regnskapet for 2011, samt bevilgning/forventet bevilgning for 2012. Bevilgning 2012 på kap. 280, er inklusiv forventede overføringer fra 2011.

⁶ Budsjett 2011 ble kompensert med 0,446 mill. kr for lønnsoppgjøret i 2011.

Tabell 3.4.3: Spesifikasjon av utgifter

i 1000 kr

Post	Regnskap 2011	(Forventet) bevilgning 2012
01.11. Stillinger	31 350	
01.12. Ekstrahjelp	12	
01.13. Bistillinger med mer	3 313	
01.17. Styrer, råd, utvalg	788	
01.18. Trygder, pensjon	4 718	
01.21. Maskiner, inventar, utstyr	615	
01.22. Forbruksmateriell	283	
01.23. Reiseutgifter med mer	4 864	
01.24. Kontortjenester med mer	2 778	
01.26. Ymse driftsutgifter	3 554	
01.29. Bygningers drift, lokalleie	5 759	
Sum kap 280, post 01 Driftsutgifter	58 035	58 021
01.11. Stillinger	299	
01.18. Trygder, pensjon	42	
01.23. Reiseutgifter med mer	19	
Sum kap 281, post 01 Driftsutgifter, prosjekt 80026	360	1 250
01.11. Stillinger	497	
01.13. Bistillinger med mer	161	
01.18. Trygder, pensjon	84	
01.21. Maskiner, inventar, utstyr	8	
01.23. Reiseutgifter med mer	249	
01.24. Kontortjenester med mer	440	
01.26. Ymse driftsutgifter	4 261	
Sum kap 281, post 01 Driftsutgifter, prosjekt 80076	5 700	5 700
21.11. Lønn og godtgjørelse, ordinært	316	
21.18. Trygder	45	
Sum kap 226, post 21 Særskilde driftsutgifter, prosjekt 65100	361	361
21.13. Bistillinger med mer	157	
21.18. Trygder	22	
21.23. Reiseutgifter med mer	182	
21.24. Kontortjenester med mer	2	
21.26. Ymse driftsutgifter	40	
Sum kap 258, post 21 Særskilde driftsutgifter, prosjekt 90489	403	570
TOTALT	64 869	65 902

Tabell 3.4.4: Spesifikasjon av inntekter

i 1000 kr.

Post	Regnskap 2011	Bevilgning 2012
02. Salgsinntekter m.v.	-1 382	-1 172
15. Refusjon av arbeidsmarkedstiltak	-61	
16.11. Refusjon av fødselspenger	-905	
18.11. Refusjon av sykepenger	-590	
Sum kap. 3280, post 02 Salgsinntekter o.a.	-2 938	-1 172

Intern kontroll og styring

Det er iverksatt systematiske tiltak (intern kontroll) for å sikre at NOKUT planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverk for økonomiforvaltningen i staten. I det følgende gis en rapportering om status for områder som må anses som vesentlige for NOKUTs styring.

Styringsprinsipper

Den løpende virksomhetsstyringen i NOKUT skjer med utgangspunkt i aktiviteter og resultatmål og tilhørende interne budsjettfordeling. Økonomi og vesentlige avvik fra oppsatte planer følges opp gjennom året.

Om høsten foretas brukerundersøkelser og deretter en systematisk intern vurdering av måloppnåelse og kvalitet i arbeidet, og evt. forbedringstiltak blir identifisert. I tillegg foretar ledelse og styret en overordnet risikovurdering med utgangspunkt i NOKUTs omdømme, mål og/eller hovedstrategier. Til sammen danner dette grunnlag for utarbeidelse av årsrapport og årsplan. Rapport for foregående år og plan for inneværende år sluttbehandles av styret i februar forut for departementets oversendelsesfrist 1. mars hvert år.

Risikostyring

NOKUT har integrert risikostyring i virksomhetsstyringen på følgende områder:

- Risikovurdering i forhold til overordnet måloppnåelse i årsplanprosessen
- Risikovurdering i større prosjekter
- Risikovurdering av saksbehandlingsprosessene

I forbindelse med risikovurdering av saksbehandlingsprosessene inngår også en vurdering av sannsynligheten for misligheter.

For øvrig oppfordres det til å tenke risiko (eller kritiske suksessfaktorer) og risikodempende tiltak ved planlegging av all virksomhet.

Risikovurdering og prioritering av tiltak i NOKUT skjer ved at det for hver risikofaktor foretas en vurdering av sannsynligheten for ikke å lykkes på området samt en vurdering av konsekvensen for måloppnåelsen dersom man ikke lykkes. Sannsynligheten for ikke å lykkes skal vurderes som enten lav, middels eller høy. Konsekvensen av ikke å lykkes skal vurderes som liten, middels eller stor. Risiko måles i liten, moderat eller høy.

Håndteringen av risiko i NOKUTs prosjekter foretas normalt etter følgende handlingsregler:

Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	Risikoreduserende tiltak
Lav	Liten	Liten	Ingen
Lav	Middels	Liten	Ingen
Lav	Stor	Høy	Tiltak vurderes
Middels	Liten	Liten	Ingen
Middels	Middels	Moderat	Tiltak vurderes
Middels	Stor	Høy	Tiltak iverksettes
Høy	Liten	Moderat	Tiltak vurderes
Høy	Middels	Høy	Tiltak iverksettes
Høy	Stor	Høy	Tiltak iverksettes

Når tiltak vurderes skal det tas stilling til om tiltaket kan bidra til å redusere sannsynligheten for at hendelsen inntreffer eller konsekvensene dersom hendelsen inntreffer. Avgjørelse i forhold til hvorvidt et tiltak skal igangsettes skal være med bakgrunn i vurdering av kost/nytte.

Rutiner for økonomiforvaltningen i NOKUT, herunder arbeidsdeling vurderes fortløpende, bl.a. med utgangspunkt i vurdering av risiko for misligheter.

Etiske retningslinjer og rutiner for varsling

Etiske retningslinjer for statstjenesten ble vedtatt av Fornyings- og administrasjonsdepartementet (daværende Moderniseringsdepartementet) den 7. september 2005. Retningslinjene er implementert i NOKUTs styringssystem ved fastsettelse av Etiske retningslinjer for NOKUT vedtatt 11. april 2011.

Anskaffelser

Arbeidet med implementering av regelverket for offentlige anskaffelser har fortsatt i 2011. Det er utarbeidet en rutinematrise med maler for de ulike typer anskaffelser som er aktuelle for NOKUT. I gjeldende rutiner er det lagt opp til at anskaffelser over terskelverdiene skal foretas i samarbeid med administrasjonsavdelingen i NOKUT. NOKUTs miljø- og samfunnsansvar, samt regelverket for lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter er implementert i rutinen.

3.4.5 Personalforvaltning

Personaldata fordelt på kjønn

I følgende tabell gjengis antall årsverk i NOKUT pr 31.12.2011 (prosent i parentes) og gjennomsnittlig månedslønn totalt og fordelt etter stillingstype.

	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Alle ansatte (%)	46,3 (69,8)	20,0 (30,2)	5,0 (50,0)	5,0 (50,0)	41,3 (73,4)	15,0 (26,6)
Heltidsansatte (%)	45,0 (69,2)	20,0 (30,8)	5,0 (50,0)	5,0 (50,0)	40,0 (72,7)	15,0 (27,3)
Deltidsansatte (%)	1,3 (100,0)	-	-	-	1,3 (100,0)	-
Midlertidige ansatte (%)	1,0 (33,3)	2,0 (66,7)	-	-	1,0 (33,3)	2,0 (66,7)
Gj.snittlig månedslønn	41.000	45.000	59.000	64.000	39.000	39.000

Kjønnsfordelingen blant ansatte i NOKUT er 69 % kvinner og 31 % menn. I NOKUTs tilpasningsavtale til hovedavtalen er det lagt inn bestemmelser om likestilling tilknyttet kompetansetiltak og lønnsfastsettelse.

Innen øvrige stillinger er 11 stillinger på konsulentnivå, hvorav 9 kvinner og 2 menn.

Når det gjelder gruppen Lederstillinger er direktørens åremålsstilling tatt inn under gruppen heltidsansatte menn (og er med på å forklare lønnsforskjellen mellom kvinner og menn).

NOKUT ønsker primært en jevn kjønnsfordeling i alle avdelinger. Imidlertid har vi spesielt mange kvinnelige søkere til utlyste stillinger. Det har som følge at vi, ved å følge kvalifikasjonsprinsippet, får en litt skjev kjønnsfordelingen med overveiende kvinneoverskudd. Dette gjelder i alle avdelinger av virksomheten. Med hensyn til lederstillingene er det ved årsskiftet like mange kvinner som menn.

Antall ansatte med foreldrepermisjon i 2011 var 10 personer, hvorav 60 % kvinner og 40 % menn.

Integrering

	<i>Ansatte med innvandrerbakgrunn pr. 31.12.10</i>		<i>Ansatte med innvandrerbakgrunn pr. 31.12.11</i>	
	Antall	Andel	Antall	Andel
<i>Faste stillinger</i>	8	13	9	13
<i>Midlertidige stillinger</i>	0	0	0	0

Med innvandrerbakgrunn menes:

- personer med to utenlandsfødte foreldre som har innvandret til Norge
- person som er født i Norge med to foreldre som er født i utlandet.

NOKUT har som mål å innkalle kvalifiserte søkere med innvandrerbakgrunn til intervju til ledige stillinger.

I NOKUT skal alle arbeidstakere behandles likt når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår, uavhengig av kjønn, alder og nasjonalitet. Mulighetene for utvikling og forfremmelse skal ivaretas gjennom medarbeidersamtalene.

NOKUT plikter å legge forholdene til rette slik at arbeidstakere ikke utsettes for trakassering eller annen utilbørlig opptreden fra kolleger eller overordnede, og å gripe inn dersom dette skjer. Gjennom de etiske retningslinjene, er det nedfelt varslingsrutiner som er gjeldende om det avdekkes noen form for trakassering i NOKUT. Direkte og indirekte diskriminering skal ikke forekomme i NOKUT.

NOKUT følger statens anbefalinger også når det gjelder personer med nedsatt funksjonsevne. Dersom kvalifiserte søkere oppgir å være funksjonshemmet blir minst en innkalt til intervju før det gis innstilling.

NOKUTs kontorlokaler har begrenset tilgjengelighet for enkelte typer av funksjonshemming. Det vil kreve vesentlig ombygging å tilrettelegge dagens lokaler for alle. Besøkende med nedsatt funksjonsevne kan imidlertid tas imot i resepsjonen i underetasjen.

Arbeidsmiljø og inkludering (styringsparameter)

I NOKUT er følgende målsetting fastsatt på HMS-området:

”NOKUTs viktigste ressurs er de ansatte. For å kunne realisere visjonen og oppfylle målene i henhold til strategiplanen er de ansattes kompetanse, engasjement, verdier og holdninger helt avgjørende.

NOKUT vil gjennom et internkontrollsystem legge forholdene til rette for å forebygge ulykker og helseskader og for å skape gode arbeidsforhold og et godt miljø hvor medarbeiderne kan trives både fysisk og psykisk.”

Gjennom NOKUTs organisasjonsstrategi er det etablert et årsløp for HR-arbeidet der forebyggende HMS.-arbeidet integreres gjennom blant annet medarbeidersamtaler, medarbeiderundersøkelser og vernerunder. Det forebyggende arbeidet er også vektlagt i den nye IA-avtalen som NOKUT har inngått for 2011–2013.

I henhold til årshjulet, gjennomføres medarbeiderundersøkelser og vernerunder annet hvert år. For øvrig har de ansatte fått tilbud om arbeidsplassvurdering med bistand fra fysioterapeut. Ergonomisk tilrettelegging inngår også som en fast ordning for nytilsatte.

Medarbeiderundersøkelse

I tråd med årshjulet ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse våren 2011. Undersøkelsen er rettet mot faktorer som har betydning for motivasjon, arbeidsmiljø, kompetanseutvikling og arbeidsprosesser og skal være et verktøy for NOKUTs systematiske forbedringsarbeid. Det ble utarbeidet en totalrapport og avdelingsvise rapporter for hver avdeling. Undersøkelsen ga i gjennomsnitt ganske gode resultater, men varierte sterkt på enhetsnivå. Resultatene ble fulgt opp gjennom prosesser lokalt og sentralt med formål å diskutere forbedringsbehov og for å fastsette konkrete tiltak. Fastsatte tiltak følges opp i 2012.

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget i NOKUT hadde i 2011 tre møter. I tillegg ble det avholdt tre møter med arbeidsmiljøutvalget i forbindelse med gjennomgangen av medarbeiderundersøkelsen.

Sykefravær

Det samlede sykefraværet i 2011 var på 5,65 %, hvorav 81,64 % var kvinner og 18,36 % var menn. Totalt sykefravær inkluderer egenmeldt kortidsfravær og legemeldt fravær.

Det legemeldte sykefraværet i 2011 utgjorde 62,59 % av det dette, hvorav 88,91 % var kvinner og 11,09 pst var menn.

Fraværet grunnet sykt barn i 2011 var på 77 dager, hvorav 61 dager for kvinner (79,22 %) og 16 dager for menn (20,78 %).

I følgende tabell vises utviklingen i sykefraværet for perioden 2009-2011:

	2009	2010	2011
<i>Sykefravær totalt i NOKUT</i>	7,05 %	5,21 %	5,65 %
<i>Legemeldt sykefravær⁷</i>	4,66 %	3,33 %	2,85 %

Sykefraværet totalt har gått litt opp i forhold til 2010. Legemeldt fravær (fravær over 16 dager) peker i riktig retning og har gått ytterligere ned i forhold til de to siste årene.

Generelt har NOKUT fokus på rask innsetting av vikar eller omfordeling av oppgaver ved langtidsfravær. I NOKUT har vi forebyggende tiltak som arbeidsplassvurdering av fysioterapeut og trimavtale for de tilsatte. I tillegg foretas det vernerunder og arbeidsmiljøundersøkelser hvert annet år ifølge årshjulet.

Det forebyggende arbeidet som er fastsatt i handlingsplanen for IA-arbeidet blir fulgt opp som en del av arbeidsmiljø- og HMS-arbeidet i NOKUT. Det kreves en bevisst holdning og ansvarliggjøring av hver enkelt i virksomheten, både medarbeidere og ledere. Handlingsplanen beskriver delmål med hensyn til forebyggende arbeid, informasjon og opplæring, tilrettelegging og tiltak på de tre delområdene sykefravær, personer med redusert funksjonsevne og avgangsalder.

⁷ Fravær over 16 dager

NOKUT stiller også – ut ifra forutsetninger og muligheter – kompetanse, arbeids- og tiltaksplasser til rådighet, slik at personer som NAV har avklart kan få utprøvd sin arbeidsevne i det ordinære arbeidslivet.

Søking til ledige stillinger (styringsparameter)

NOKUT har gjennom 2011 hatt en vekst i antall ansatte og flere tilsetningsprosesser. I 2011 var det gjennomsnittlig 31 søkere til ledige stillinger. Antallet søkere varierte fra 8 til 98 søkere avhengig av om det var utlyst nøkkelstillinger eller saksbehandlerstillinger. Tilgangen på søkere til de ulike stillingene vurderes generelt som tilfredsstillende.

Kompetansemåling

Årlig systematisk kompetansevurdering er systematisert gjennom NOKUTs nye organisasjonsstrategi. Det har i 2011 ikke vært gjennomført kompetansemåling.

Om bruk av lærlinger

NOKUT har ikke hatt lærlinger i 2011, ordningen med lærlinger er svært lite aktuelt for NOKUT. Derimot er det i 2011 etablert ordninger for to praktikanter i to avdelinger.

3.4.6 Andre driftsmessige forhold

I det følgende gis en redegjørelse andre driftsmessige forhold som det er fokusert på overfor statlige virksomheter.

Tilgjengeliggjøring av offentlig data

NOKUT publiserer offentlig journal i to kanaler; hjemmesiden www.nokut.no og via offentlig elektronisk postjournal www.oep.no.

NOKUT har ikke registrert noen datasett på data.norge.no.

På våre hjemmesider (<http://www.nokut.no/no/NOKUTs-Kunnskapsbase/Databaser-og-oversikter/>) vil en finne ulike lister og oversikter over norsk og utenlandsk utdanning:

- Norsk utdanning: akkrediterte institusjoner, akkrediterte studietilbud, godkjente fagskoletilbud
- Utenlandsk utdanning: landspesifikk informasjon, dokumentasjonskrav, GSU-listen (generell studiekompetanse for utenlandske søkere), utenlandske studiesteder

Sikkerhet og beredskap, herunder om informasjonssikkerhet

NOKUT har utarbeidet kriseplan i 2004 hvor det blant annet er tatt stilling til hva som kan anses som en krisesituasjon for NOKUT. Dette kan gjelde virksomhetens omdømme eller en tillitskrise, økonomisk krise eller ulykker med konsekvenser for liv, helse eller eiendom. Det er ikke avholdt øvelser i 2011 utover rutinemessige brannøvelser.

NOKUT leier i samme bygning som deler av Utenriksdepartementet (UD). Av sikkerhetsmessig årsaker sørget NOKUT for å installere nye låser i dørene fra takterrassene høsten 2011. Annet sikkerhetsarbeid vil være i samråd og samarbeid med UD.

NOKUTs utlandsavdeling har tatt initiativ til en vurdering av sikkerhet på jobb og eventuelle tiltak ved trusler og truende situasjoner (per telefon, besøkende i NOKUTs lokaler, eventuelt privat, men relatert til arbeidssituasjonen). Vi har vært i dialog med UDI for å lære av deres erfaringer om dette tema. Det utformet et rapporteringsskjema, laget en enkel rutine for rapportering og oppnevnt en person som har ansvar for koordinering, og det er montert alarmlys ved førstelinjen. Foreløpig er dette ikke et problem, selv om det har vært noen ubehagelige episoder, men vi følger nøye med og vil

vurdere nye tiltak hvis behovet endrer seg. NOKUT vil i forbindelse med utarbeidelse av en langtidsplan for IKT-virksomheten også gjennomgå virksomhetens informasjonssikkerhet.

Forvaltning av lokaler

NOKUT har lokaler i Kronprinsens gate 9 i Oslo som leies av DNB Næringseiendom AS (tidligere Vital Eiendom AS). Leieavtalen for lokalene løper fram til 31.01.2014. Flere stillinger i 2011 gjør at kapasiteten på kontorplasser og møterom er nådd et toppunkt og medfører en begrensning. En ytterligere økning i tilsatte og oppgaver vil medføre at tilleggslokaler må leies.

Tabell 3.4.4: Gulvareal og utgifter til husleie m.m. i 2011

Navn på bygg/eiendom	Brutto m ² 2011	Avtalens varighet	Leiebeløp 2011	Leiebeløp 2012
1. Arealer der det ikke betales leie	-	-	-	-
2. Arealer der det betales leie til Statsbygg	-	-	-	-
3. Arealer der det betales leie til andre:				
Vital forsikring ASA v/Vital eiendom AS – kontor	2 315	31.01.14	5 199	5 272
Vital forsikring ASA v/Vital eiendom AS – lager	101	31.01.14	123	125
Totalsummer for brutto kvm. og leiebeløp	2 607*		5 321	5 397

* Arealene inkluderer andel fellesarealer i bygget

4 Plan for 2012

4.1 Norsk utdanning – kvalitetssikring

Virksomhetsmål 1: *NOKUT skal bidra til å sikre at kvaliteten i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning tilfredsstillende nasjonale standarder*

4.1.1 Prioriterte utviklingsprosjekter

NOKUT prioriterer hvert år noen større koordinerte tiltak for å videreutvikle virksomheten i tråd med intensjonene i strategiplanen, langtidsplan for tematiske prioriteringer og eventuelle oppdrag fra eier. Følgende utviklingsprosjekter prioriteres på dette feltet i 2012:

- Tilsyn med eksisterende virksomhet
- Ekstern evaluering av NOKUT for opprettholdelse av medlemskap i ENQA
- Revidering av retningslinjer for godkjenning i henhold til fagskoleloven (ny forskrift)
- Videreutvikling av tilsynsmodellen

Tilsyn med eksisterende virksomhet

Når det gjelder innføring av ny modell for tilsyn med eksisterende virksomhet, har NOKUT i løpet av 2011 fått noe erfaring fra de to første trinnene i prosessen: kartlegging av potensielle tilsynsobjekter og redegjørelse. (Det vises her til kap. 3.1.1 Prioriterte utviklingsprosjekter, Tilsyn med eksisterende virksomhet, pilotprosjektet 2011–2012.)

Styret vedtok, som omtalt, å revidere tilbud ved et utvalg av høyskoler og fagskoler. Revideringen legger til grunn de samme kriteriene som for akkreditering og godkjenning av nye tilbud. Imidlertid skal de sakkyndige ved revidering vurdere kriteriene i forhold til resultat kvalitet og gjennomføringsevne, ikke som planer. Rapportene for revidering av seks tilbud i høyere utdanning og sju fagskoletilbud vil etter planen fremmes for styrebehandling i september. Erfaringene fra Revidering vil først og fremst gjelde utdanningskvaliteten i hvert enkelt tilbud.

Når disse revideringene er avsluttet, har NOKUT vært gjennom en komplett prosess i henhold til den nye modellen. Det er forventninger til at erfaringene også skal bidra til videre metodeutvikling.

Ny kartlegging av potensielle tilsynsobjekter: Antall tilbud som ble vurdert i den første kartlegging av potensielle tilsynsobjekter, var lite, og tilbudene ble valgt ut fra at det allerede på det tidspunktet var indikasjon på sviktende kvalitet. Pilotprosjektet i 2011 gir derfor begrenset erfaring i bruk av metoden. I 2012 er det planlagt å utvide pilotprosjektet med et større utvalg av studier basert på mer åpen utvelgelse:

- For høyere utdanning vil NOKUT velge ut mastergradsstudier ved universiteter og høyskoler, kartleggingen vil spesielt konsentrere seg om fagmiljøet og faglig nivå.
- For fagskoler vil utvalget knyttes til vurdering av kvalitetssikringssystem (KS): Det er cirka 55 fagskoletilbydere som enda ikke har fått sine KS vurdert av NOKUT. Disse vil bli nå vurdert. Der fagskolen ikke kan fremvise troverdig system for kvalitetssikring vil tilbyders utdanningstilbud inngå i kartlegging av potensielle tilsynsobjekter, også her er oppstart høsten 2012.

Kartlegging av potensielle tilsynsobjekter skal identifisere tilfeller der en ikke er trygg på at utdanningskvaliteten holder et tilfredsstillende nivå i forhold til NOKUTs bestemmelser, hhv.

tilsynsforskriften og retningslinjer for godkjenning etter fagskoleloven. Kritiske resultater fra dette arbeidet må bearbeides igjennom de neste trinnene i tilsynet; redegjørelse og eventuelt revidering før tilsynet er tilfredsstillende ivaretatt. Kartlegging 2012 er derfor ikke en selvstendig virksomhet, men en oppstart til videre tilsyn i 2013. Kartlegging av potensielle tilsynsobjekter er en vurdering kun utført av NOKUTs ansatte med de opplysninger som fremkommer gjennom databaser. Dersom det foreligger indikasjoner på kvalitetssvikt, er det nødvendig å videreføre tilsynet til neste trinn; redegjørelse. Det krever imidlertid økte ressurser, jf. NOKUTs budsjettinnspillet for 2013.

Strengt tatt har NOKUT heller ikke tilstrekkelig ressurser til kartlegging i 2012. Konsekvensen dersom kartlegging ikke starter på nytt i 2012, er at NOKUT vil miste ytterligere anseelse som tilsynsorgan, og at vi taper det erfaringsgrunnlaget som ble bygget opp i pilotprosjektet 2011-2012. Arbeidet er derfor prioritert på bekostning av søknadsbehandling og minimalisert omfang av audit i 2012, se omtale under resultatmål i kapittel 4.1.2.

Ekstern evaluering av NOKUT for opprettholdelse av medlemskap i ENQA

I følge European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the Higher Education Area (ESG) må NOKUT evalueres og godkjennes som fullverdig medlem av ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) hvert 5. år. Dette medlemskapet er en viktig faktor i Bologna prosessen og medvirker til gjensidig anerkjennelse av medlemslandenes virksomhet. Evalueringen søkes tilrettelagt slik at den kan legges til grunn for NOKUTs søknad om medlemskap også i EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education). ENQA vil selv administrere evalueringen. NOKUTs selvevaluering og frambringning av annen nødvendig dokumentasjon vil medføre merarbeid i 2012. NOKUT må selv også betale kostnadene ved evalueringen. Det er dessverre ikke mulig å utsette evalueringen til 2013, men både av kapasitetsmessige og økonomiske grunner vil NOKUT forsøke å få institusjonsbesøket av evalueringskomiteen først etter årsskiftet 2012/13.

Revidering av NOKUTs retningslinjer for godkjenning av fagskoleutdanning

NOKUTs Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning må revideres i 2012 som følge av at Kunnskapsdepartementet innfører et kvalifikasjonsrammeverk for fagskoleutdanningene. Kunnskapsdepartementet har i tillegg varslet om lov- og forskriftsendringer våren 2012. Sammen med NOKUTs egne erfaringer fra godkjenningsvirksomheten fører det til at NOKUT må sette i gang et arbeid for utforming av ny forskrift for godkjenning etter fagskoleloven, slik det er gjort for høyere utdanning. I arbeidet med ny forskrift vil NOKUT revidere eksisterende bestemmelser ut fra erfaringer vi har fått gjennom behandling av søknader om godkjenning av enkeltutdanninger og fagområder og vurdering av system for kvalitetssikring.

Fremdriften i arbeidet med forskrift om fagskole er avhengig av når departementet kommer med nye bestemmelser og når Stortinget behandler eventuell lovrevisjon. Den vil også være avhengig av hvilke endringer som følger av endringene i departementets forskrift og hvilke endringer som følger av en lovrevisjon. Uavhengig av Kunnskapsdepartementets arbeid, er det nå mye NOKUT kan gripe fatt i. Arbeidet vil starte i løpet av første halvår 2012. En høring kan sendes en måned etter at Kunnskapsdepartementet har fastsatt nye bestemmelser. Dersom Kunnskapsdepartementets fremdrift blir som tidligere antydnet, kan NOKUTs styre, etter høring, behandle en fagskoleforskrift, tidligst februar/mars 2013. Forskriftsarbeid krever erfaringsmessig mye av administrasjonen. Med dagens ressursituasjon vil dette måtte gå på bekostning av søknadsbehandlingen.

Videreutvikling av tilsynsmodellen

Den norske modellen for ekstern kvalitetssikring av høyere utdanning er kompleks og sammensatt av flere virkemidler. Utvikling av en helhetlig tilsynsmodell er en av strategiene for utvikling av tilsynsområdet. En helhetlig tilnærming dreier seg både om sammenhengen mellom de ulike virkemidlene og om effektivisering og målretting av tilsynsformene. En helhetlig tilnærming står sentralt i det kontinuerlige forbedringsarbeidet som er basert på jevnlig erfaringsoppsummering. I 2012 settes det i gang et mer langsiktig og systematisk arbeid internt i NOKUT for å se på sammenhengen mellom virkemidlene. Det har vært mye fokus på kriteriene for akkreditering av studier gjennom arbeidet med ny forskrift. Kriteriene for evaluering av de interne systemene for kvalitetssikring av utdanningen (audit) ble revidert før NOKUT fikk nytt mandat gjennom lovendringen i 2009 og før gjeldende strategi ble vedtatt. I 2012 vil NOKUT derfor ha hovedfokus på audit som første ledd i det langsiktige arbeidet.

4.1.2 Resultatmål for tilsynsaktivitetene

Det vises til rapporteringen for 2011 i kap. 3.1 hvor også prognoser for årene framover er omtalt. I tabellene under er alle resultatmål for de ulike tilsynsformene oppsummert. Som det fremgår av tabellene, vil det ikke være saksbehandlingsskapasitet til å ivareta alle søknader umiddelbart. For søknadsfristene i 2012 vil søknader på alle områder måtte vente på ledig saksbehandlingsskapasitet. Budsjett for utgifter til bruk av sakkyndige medvirker også til å begrense virksomheten. Dette medfører både lengre saksbehandlingstid og uforutsigbar fremdrift for søker. Det vil også utfordre likebehandlingen som sterkt støttes av koordinert søknadsbehandling som nettopp var et hovedmål for å innføre søknadsfrister.

Merk for øvrig at vi legger opp til å gjennomføre færre evalueringer av kvalitetssikringssystemer enn vi burde med tanke på jevn fordeling av slike evalueringer fra år til år. Vi skyver nå problemer foran oss.

Høyere utdanning

Tilsynsform	Forventet antall søknader/saker	Resultatmål
Evaluering av kvalitetssikringssystemer	5 evalueringer som ble igangsatt i 2011. 7 evalueringer gjennomføres i 2012.	12 vedtak Institusjonene gir positiv omtale av rapport og/eller prosess. Ingen negative tilbakemeldinger fra institusjoner og sakkyndige vedrørende vesentlige forhold ved gjennomføringen.
Institusjonsakkreditering	Det forventes ingen søknader	Ingen saksbehandling.
Akkreditering av nye utdanninger – 3. syklus	Søkn.frist 15.mars: 8 Søkn.frist 1.novemb.: 6	4 vedtak i februar (fra søknadsfrist 15.3.2011) 5 vedtak i september (fra søknadsfrist 1.9.2011) Søknader fra marsfristen kan ikke forvente vedtak i 2012 Ingen negative tilbakemeldinger fra institusjoner og sakkyndige vedrørende vesentlige forhold ved gjennomføringen. Ingen vedtak omgjort i Klagenemnda
Akkreditering av nye utdanninger – 1. og 2. syklus	Søkn.frist 15.mars: 27 Søkn.frist 1.sept.: 26	24 vedtak innen februar (fra søknadsfristen 1.9.2011) 10 vedtak innen august fra søknadsfristen mars 2012. (Resten av søknadene i kø med vedtakstidspunkt usikkert.) Ingen negative tilbakemeldinger fra institusjoner og sakkyndige vedrørende vesentlige forhold ved gjennomføringen. Ingen vedtak omgjort i Klagenemnda
Tilsyn med etablerte utdanninger	Evalueringer er gjennomført i tråd med vedtatt plan	6 vedtak om reakkreditering i september Ingen negative tilbakemeldinger fra institusjoner og sakkyndige vedrørende vesentlige forhold ved gjennomføringen. Ingen vedtak omgjort i Klagenemnda.

Fagskoleutdanning

Tilsynsform	Forventet antall søknader/saker	Resultatmål
Godkjenning av fagområde	Søkn.frist 15.sept.: 4	4 vedtak april (søknader fra 2011)
Godkjenning av fagskoletilbud	Søkn.frist 15.febr.: 55 Søkn.frist 15.sept.: 45	8 vedtak (fra søkerrunden 15.9.2011) 28 vedtak (fra søkerrunden februar 2012). (Resten av søknadene i kø med usikkert vedtakstidspunkt). Ingen negative tilbakemeldinger fra institusjoner og sakkyndige vedrørende vesentlige forhold ved gjennomføringen. Ingen vedtak omgjort i Klagenemnda.
Godkjenning av vesentlige endringer	Søkn.frist 15.febr.: 30 Søkn.frist 15.sept.: 35	20 søknader behandlet innen søknadsfristen i september. (Resten av søknadene i kø med usikkert vedtakstidspunkt) Ingen negative tilbakemeldinger fra institusjoner og sakkyndige vedrørende vesentlige forhold ved gjennomføringen. Ingen vedtak omgjort i Klagenemnda.
Tilsyn med etablerte		8 vedtak om reakkreditering i september

fagskoletilbud		Ingen negative tilbakemeldinger fra institusjoner og sakkyndige vedrørende vesentlige forhold ved gjennomføringen. Ingen vedtak omgjort i Klagenemnda.
----------------	--	--

Prioriteringer i arbeidet med å forbedre saksbehandling og brukerservice

I det løpende arbeidet med å forbedre saksbehandling og brukerservice prioriteres i 2012 følgende hovedområder:

- Justering av forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i norsk høyere utdanning
 - Nåværende tilsynsforskrift må justeres teknisk for å tilfredsstillte formelle krav som gjelder struktur og form på slike dokumenter.
- Kursing av søkere og sakkyndige
 - Målet med søkerkursene er at de skal være til stor nytte for søkerne, og at de skal føre til at søknadene NOKUT mottar er av høyere kvalitet, slik at antall vedtak om avvisning på administrativt grunnlag blir lavere.
 - Målet med skrivemøtene er å sette de sakkyndige bedre i stand til å vurdere de aktuelle studiene på en likeverdig måte, mest mulig uavhengig av hvem som er sakkyndig. Skrivemøtene skal også veilede de sakkyndige i å skrive rapporter som gir et godt beslutningsgrunnlag.
- Forbedre informasjon på nettsidene
 - I denne omgang vil særlig informasjonssidene om det nye tilsynet for eksisterende utdanninger prioriteres. I tillegg vil helheten i informasjonen om tilsynet med høyere utdanning bli gjennomgått.

4.2 Norsk utdanning – kvalitetsutvikling

Virksomhetsmål 2: *NOKUT skal stimulere til økt kvalitet i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning.*

4.2.1 Prioriterte utviklingsprosjekter

NOKUT prioriterer hvert år noen større koordinerte tiltak for å videreutvikle virksomheten i tråd med intensjonene i strategiplanen og/eller oppdrag fra eier. Følgende utviklingsprosjekter prioriteres på dette feltet i 2012:

- Videreutvikle NOKUT-portalen i DBH
- Planlegge NOKUTs jubileumskonferanse 2013

Videreutvikle NOKUT-portalen i DBH

En egen "NOKUT – portal" blir fra april 2012 etablert i Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). Portalen er todelt og består av en «tilsynsinngang» og en inngang for «fagfeltblomster».

Tilsynsinngangen inneholder ett sett indikatorer som kan belyse utdanningskvalitet på studietilbudsnivå. Det må understrekes at dette er et utviklingsarbeid, og det er sannsynlig at portalen vil endre innhold og utseende over tid. Det legges dermed opp til at utvalget av indikatorer kan justeres. Dette vil også kreve arbeid i 2012.

En annen viktig og relativt tidkrevende sak er opplæring i bruk av portalen både blant NOKUTs tilsatte, sakkyndige, og eventuelt UH-institusjonene til bruk i eget kvalitetsarbeid. Dette krever en god brukerveiledning og en del kursvirksomhet.

Når det gjelder fagfeltblomstene som er en visualisering av fagfelt og faggruppers profil, vil dette være en mulighetsstudie for kun universitetene. Studien vil utforske følgende muligheter for visualisering: 1a) fagfelt og 1b) faggrupper ved tilgjengelige indikatorer, 2) studieprogram ved bruk av indikatorer på studentdata. I følge NSD vil fagfeltblomstene lanseres medio mai 2012.

Planlegge NOKUTs jubileumskonferanse 2013

I 2013 har NOKUT eksistert i 10 år. I den forbindelse vil det bli arrangert en stor jubileumskonferanse, der de respektive fagkonferansene for høyere utdanning, fagskoler og utenlandsk utdanning dette året slås sammen til en større konferanse. Det overordnede tema vil være utdanningskvalitet og arbeidsliv. Planleggingen vil starte opp medio 2012.

4.2.2 Resultatmål for de rendyrkede utviklingsaktivitetene

Aktiviteter som er rendyrket for å stimulere kvalitetsutvikling omfatter følgende:

- Utredninger, analyser og evalueringer for å frambringe, sammenstille og formidle kunnskap som lærestedene og/eller myndighetene kan bruke i sitt arbeid med å forbedre utdanningene,
- Konferanser/seminarer og andre informasjonstiltak for å rette oppmerksomhet mot utdanningskvalitet og stimulere til dialog i sektoren,
- Stimuleringsordningene Sentre for fremragende utdanning og Utdanningskvalitetsprisen.

Det vises til rapporteringen for 2011 i kap. 3.2, hvor det også er gitt kommentarer om veien videre i 2012. I tabellen under er resultatmålene for den løpende aktiviteten på området oppsummert. De fleste utredningene og analysene er koblet opp mot NOKUTs langtidspan for tematiske prioriteringer.

	Prosjekt	Sluttprodukt	Resultatmål
Utredninger og analyser	Hva er kvalitet i fleksibel profesjonsutdanning?	Rapport februar 2012 Presentasjoner Kan bli artikkel/paper	Vurdert som faglig holdbar og relevant for eksterne aktører. Bør skape ekstern oppmerksomhet.
	FoU basert utdanning	Rapport januar 2012 Presentasjoner Kan bli artikkel/paper	Vurdert som faglig holdbar og relevant for eksterne aktører. Bør skape ekstern oppmerksomhet.
	Internasjonal fremvekst av et akkrediterings-regime innen høyere utdanning, og det siste tilskudd på stammen: falske akkrediteringer	Rapport april 2012 Presentasjoner Kan bli artikkel/paper	Vurdert som faglig holdbar og relevant for eksterne aktører. Bør skape ekstern oppmerksomhet.
	Institusjonell dynamikk	Rapport mai 2012 Presentasjoner Kan bli artikkel/paper	Vurdert som faglig holdbar og relevant for eksterne aktører. Bør skape ekstern oppmerksomhet.
	Mastergrader ved statlige og private høyskoler	Rapport juni 2012 Presentasjoner Kan bli artikkel/paper.	Vurdert som faglig holdbar og relevant for eksterne aktører. Bør skape ekstern oppmerksomhet.
	Kvaliteten på praksis i fagskoleutdanningene	Rapport oktober 2012 Presentasjoner Kan bli artikkel/paper	Vurdert som faglig holdbar og relevant for eksterne aktører. Bør skape ekstern oppmerksomhet.
	Oppfølging av NOKUTs kvalitetsbarometer 2011	Rapport juni 2012	Vurdert som faglig holdbar og relevant for eksterne aktører. Bør skape ekstern oppmerksomhet.

		Presentasjoner Kan bli artikkel/paper	
	Kvalitetsarbeid på programnivå ⁸	På planstadiet	Vurdert som faglig holdbar og relevant for eksterne aktører. Bør skape ekstern oppmerksomhet.
Aktuelle analyser og synteser	Månedlig intern utgivelse av 2-4 analyser og 10 korte nyhetssaker (visste du at...) som tar sikte på å formidle aktuelle nasjonale og internasjonale begivenheter og utviklingstrekk knyttet til NOKUTs fagfelt.	I 2012 har NOKUT det samme ambisjonsnivået – men en økning av aktuelle analyser og synteser publisert for et eksternt publikum – dvs. NOKUTs nettsider. Det vil også bli vurdert å bruke analysen mer aktivt inn mot andre aktiviteter	Analysene skal holde et faglig tilfredsstillende nivå, og oppleves som aktuelle og nyttige for NOKUTs ledelse og tilsatte. I tillegg skal prosessen med å skrive analyser bidra til kompetanseutvikling for NOKUTs tilsatte
Artikler i fagtidsskrift		Jon Haakstad: ‘Perceptions of Quality: NOKUT’s quality barometers – 2010 and 2011’. (Utgis av EUA fra 6 th EQAF i tilsvarende publikasjon som i 2011.)	Holde høy faglig kvalitet
		Jon Haakstad: ‘Læringsutbytte: Begrepets anvendelighet I kvalitetsvurdering av høyere utdanning’. (Utgis i UNIPED)	
		Ole-Jacob Skodvin: «How to Measure Institutional Profiles in the Norwegian HE Landscape» in A. Curaj et al. (eds.), <i>European Higher Education at the Crossroads: Between the Bologna Process and National Reforms</i> , Springer.	
Stimuleringsordninger	Sentre for fremragende utdanning	I løpet av vårsemesteret å gjennomføre et seminar i forbindelse med tildeling	Gjennomføre en pilot som gir god læring og ett godt grunnlag for full drift.

⁸ Prosjektet, som omfatter faglige miljøer ved tre institusjoner, retter seg mot det studiekvalitetsarbeidet som utføres – eller kan utføres – på programnivået ved programmets egne lærerkrefter, inkludert den rollen som faglige ledere har i forhold til programmet. Prosjektet vil være et forsøk på å nærme seg arbeid med utdanningskvalitet fra en didaktisk synsvinkel, innrettet mot kvalifikasjonsrammeverkenes vektlegging av læringsutbytte. Sentralt i kvalitetsforståelsen bør problematikk rundt «programmet som helhet og kvalifikasjon» stå, også i eventuelle tilfeller der deltakende miljø kun representerer en del av et helt program. Prosjektet kan gi ideer om bedre kvalitetsrapportering fra selve utdanningene og oppover i institusjonen.

		<p>av status som pilotsenter.</p> <p>Evalueringen av pilotfasen planlegges og til dels gjennomføres</p> <p>Utarbeidelse av videre planer for ordningen, oppfølging av pilotsenteret, planlegging av arbeidet med ordinær utlysning og justering av krav, retningslinjer og kriterier for SFU</p>	<p>Bidra til at SFU blir fyrstårn på lik linje med SFF.</p> <p>Sentrene skal videreformidle sin gode praksis ut i samfunnet og til andre institusjoner</p> <p>Sentrene blir akseptert som eksellente</p>
	Utdanningskvalitetsprisen	<p>Vurdere og kåre vinner(e), til NOKUT-konferansen april 2012</p> <p>Ny utlysning høst 2012</p>	<p>Flere enn 15 søknader</p> <p>Vinner(e) kåret</p> <p>Positiv medieomtale</p>
NOKUT - konferansene	Fagkonferanse for høyere utdanning	<p>Oslo 25.-26.04:</p> <p>Hovedtema: «Heftig og begeistret» - Hvordan formidle og inspirere til læring i UH-sektoren</p>	<p>Deltakelsen skal ikke være lavere enn i 2011</p> <p>Opprettholde gode faglige tilbakemeldinger</p>
	Fagkonferansen for fagskoleutdanning	<p>Stavanger i november:</p> <p>Hovedtema: «Kvalitet og innføring av kvalifikasjonsrammeverk» (Målet er å bidra til at innføringen ikke bare blir en papirøvelse)</p>	<p>Deltakelsen skal ikke være lavere enn i 2011</p> <p>Opprettholde gode faglige tilbakemeldinger</p>
	Fagkonferanse om godkjenning av utenlandsk utdanning,	<p>Osloområdet sept./okt:</p> <p>Hovedtema ennå ikke bestemt. Konferansen vil som i 2010 kjøres for en bredere målgruppe enn vi gjorde fram til 2010.</p>	<p>Deltakelsen skal ikke være lavere enn i 2011</p> <p>Opprettholde gode faglige tilbakemeldinger</p>

Prioriteringer i det løpende arbeidet

- Støtte opp under tilsynet med eksisterende virksomhet med analyser i kartleggingsfasen
- Bidra til metodeutvikling og å effektivisere og systematisere informasjonsgrunnlaget for tilsynsvirksomheten (NOKUT-portalen, spørreundersøkelser etc.)

4.3 **Utenlandsk utdanning**

Virksomhetsmål 3: *NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning får vurdert denne i forhold til norsk utdanning, og at arbeidsgivere og læresteder får korrekt informasjon om utenlandsk kompetanse.*

4.3.1 **Prioriterte utviklingsprosjekter**

NOKUT prioriterer hvert år noen større koordinerte tiltak for å videreutvikle virksomheten i tråd med intensjonene i strategiplanen og/eller oppdrag fra eier. Følgende utviklingsprosjekter prioriteres på dette feltet i 2012:

- Ny områdestrategi og omorganisering
- Nye nettsider for utenlandsk utdanning
- Videreutvikling av GSU-arbeidet
- Flyktningeprosjektet

Ny områdestrategi og omorganisering

Høsten 2011 ble det igangsatt en gjennomgang av det samlede tjenestetilbudet med sikte på å revidere områdestrategien for godkjenning av utenlandsk utdanning i NOKUTs strategiplan. Dette arbeidet fortsetter i 2012 med en strategiprosess med sikte på å konkretisere ambisjonen om styrke vår rolle som helhetlig kompetansesenter for utenlandsk utdanning og prioritere tiltak for resten av strategiperioden. Målet med arbeidet er å gjøre NOKUT bedre i stand til å møte utfordringer identifisert over tid:

- Kraftig økende etterspørsel etter tjenestene våre
- Opplevelse av å være på etterskudd ressursmessig
- Organisering, samarbeid og arbeidsdeling: Utlandsavdelingen har vokst mye på kort tid, INVIA har kommet til
- Opplevelse av at nettinformasjonen ikke er god nok
- Gammeldags saksbehandlingssystem
- Opplevelse av noe uklart mandat fra Kunnskapsdepartementet

Strategiarbeidet vil foregå våren 2012. I forlengelsen av dette er det lagt opp til en sammenslåing av Utlandsavdelingen og informasjonssenteret INVIA, og utlysning av stillingen som leder for den nye enheten.

I forlengelsen av strategiarbeidet er det i tillegg lagt opp til utbedringer av nettinformasjonen for utlandsfeltet. Det vises til egen omtale av dette under «Nye nettsider for utenlandsk utdanning». Når det gjelder planer for utbedringer av saksbehandlingssystemet vises det til omtale i kap. 4.4.1.

Nye nettsider for utenlandsk utdanning

For å gi synliggjøre utenlandsområdet på en helhetlig og brukervennlige måte på NOKUTs nettsider, vil NOKUT i løpet av 2012 gå gjennom alt innhold og struktur på nettsidene. Dette omfatter all relevant informasjon både på NOKUTs ordinære sider og INVIAs. Arbeidet vil bli igangsatt etter at områdestrategien for utenlandsområdet er slutført. Viktige elementer i arbeidet vil være en klarere målgruppeinndeling av nettsidene med tilpassede tekster og innhold for de ulike målgruppene, i tillegg til at alt innhold på nettsidene skal være tilgjengelig på engelsk. Arbeidet med nettsidene vil foregå høsten 2012.

Videreutvikling av GSU-arbeidet

GSU-arbeidet er et omfattende arbeid som fortsatt er i en utviklingsfase. I 2012 vil kartleggingsrapporten fra 2011 bli fulgt opp. Denne rapporten trekker opp en del strategiske problemstillinger som ennå ikke har funnet sin løsning. Dette innebærer behov for flere kontaktmøter med brukere av listen og andre sentrale aktører, i første omgang departementet. I 2012 vil det imidlertid være vel så viktig å prioritere ressurser til selve driften av listen. Det vil bli gjort flere oppdateringer primo 2012 og utarbeides en teknisk prosjektplan for det videre arbeidet med GSU-listen ut året. Som et ledd i gjennomgangen av NOKUTs nettsider, vil presentasjonen av data fra GSU-listen bli forbedret.

Flyktningeprojektet

NOKUT har fått i oppdrag fra departementet å lede et pilotprosjekt for flyktninger med mangelfull dokumentasjon. Hensikten med piloten er å finne fram til en permanent ordning for faglig vurdering av flyktninger med mangelfull dokumentasjon, samt hvordan ordningen skal finansieres.

Det har vært planleggings- og oppstartsaktiviteter i 2011 (jf. rapportering i kap. 3.3.1), og prosjektet settes i full gang primo 2012. I første rekke vil en gruppe utvalgte personer som allerede er henvist til flyktningeordningen få tilbud om å delta i pilotprosjektet. Målet er at en sakkyndig vurdering ved lærestedene skal gi NOKUT et tilstrekkelig grunnlag til å fatte vedtak om generell godkjenning.

4.3.2 Resultatmål for godkjenning av utenlandsk utdanning

Det vises til rapporteringen for 2011 i kap. 3.3 hvor også prognoser for årene framover og resultatmål for 2012 er omtalt. I tabellen under er alle resultatmål for feltet utenlandsk utdanning oppsummert.

Som i 2011 antas søknadsmengden i 2012 å øke mye uten at NOKUT får mulighet til å øke kapasiteten til å ta unna veksten. I 2012 forsterkes kapasitetsproblemene ved at saksbehandlingsressursene også må brukes på viktige utviklingsarbeider som strategi, omorganisering, nye nettsider og utvikling av nytt saksbehandlingssystem. Det legger derfor opp til å «kun» behandle like mange saker som i 2011. Som det fremgår av tabellen under innebærer dette at det behandles 600 færre søknader enn det som forventes å komme inn.

Resultatområde	Forventet antall søknader	Resultatmål
Generell godkjenning	4800 individuelle søknader	Antall vedtak individuelle søknader: 4200 Antall ferdigbehandlede råd: 400 Totalt: 4600 Sakshandlingstid: 70 % ferdig < 4 mnd. og 25 % ferdig <2 mnd.
Råd og service til institusjoner	450 saker	
Henvendelser til informasjonssenteret	Antall henvendelser: 3500	Responstid: svare på innkomne e-poster innen fem arbeidsdager. Brukertilfredshet: kvalitative og kvantitative brukerundersøkelser

Prioriteringer i det løpende arbeidet med å forbedre saksbehandling og brukerservice

I det løpende arbeidet med å forbedre saksbehandling og brukerservice prioriteres i 2012 følgende hovedområder:

- Systematisk gjennomgang av internopplæringen innen saksbehandling i forhold til praksis, prinsipper og juridiske vurderinger.
- Mulighetsstudie med tanke på løpende brukerundersøkelse over nett.
- Kurs i veiledningsteknikk for bedre å kunne hjelpe besøkende.
- Fokus på INVIA som kontaktpunkt for yrkeskvalifikasjonsdirektivet, inklusive nettsidene og oppfølging av EUs moderniseringsarbeid på feltet.

4.4 **NOKUTs organisasjon og samfunnskontakt**

Virksomhetsmål 4a: *Samfunnet skal ha tillit til at kvaliteten på NOKUTs arbeid holder internasjonal standard*

Virksomhetsmål 4b: *NOKUT skal ha en personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene*

4.4.1 **Prioriterte utviklingsprosjekter**

NOKUT prioriterer hvert år noen større koordinerte tiltak for å videreutvikle virksomheten i tråd med intensjonene i strategiplanen og/eller oppdrag fra eier. Følgende utviklingsprosjekter prioriteres på dette feltet i 2012:

- Styrke kommunikasjon med universiteter og vitenskapelige høyskoler
- Utvikle en helhetlig plan for utvikling av IKT-infrastruktur og elektronisk saksbehandling
- Ferdigstille virksomhetsstyringsmodellen med integrert kvalitetssikringssystem

Styrke kommunikasjon med universiteter og vitenskapelige høyskoler

Universitetene og de vitenskapelige høyskolene er de høyere utdanningsinstitusjonene som har de videste fullmakter med hensyn til å opprette nye utdanningstilbud uten å søke NOKUT. De «gamle» universitetene og de vitenskapelige høyskolene har med unntak av noen få revideringer kun hatt direkte befating med NOKUTs tilsyn gjennom evaluering av kvalitetssikringssystemene. I forbindelse med innfasingen av den nye tilsynsmodellen er det derfor behov for mer kontakt med disse institusjonene. I tillegg til konseptet for det nye tilsynet vil NOKUT nå med utgangspunkt i bl.a. langtidsplan for tematiske prioriteringer og etableringen av NOKUT-portalen ha flere innganger til dialog med institusjonene.

Det legges opp til å bruke både dialog og skriftlig kommunikasjon som virkemidler og i størst mulig grad benytte eksisterende arenaer og kanaler. Oppstart av «kampanjen» er planlagt i andre kvartal i forbindelse med NOKUT-konferansen for høyere utdanning i april. Det er fortsatt knyttet noe usikkerhet til prosjektet pga. NOKUTs økonomisituasjon. Det anses for eksempel lite gunstig å iverksette prosjektet før vi vet om det er sannsynlig at vi vil ha økonomisk grunnlag til å starte opp tilsynet med eksisterende virksomhet.

Utvikle en helhetlig plan for utvikling av IKT-infrastruktur og elektronisk saksbehandling

Et bredere mandat, flere oppgaver og større etterspørsel etter NOKUTs tjenester har de senere årene resultert i en betydelig økning i antallet ansatte uten at infrastruktur og støttesystemer har hatt tilsvarende utvikling. Det er nå et stort behov for å oppgradere og fornye vår IKT-infrastruktur på flere områder. Dette gjelder særlig:

- Oppgradere arkivsystemet til et fullelektronisk arkiv der også Utenlandsområdet inngår
- Videreutvikle elektronisk saksbehandling og elektronisk søknadmottak på områder hvor det er gevinster å hente
- Videreutvikle Internettet med sikte på bedre brukerkommunikasjon, herunder søknadsinformasjon og mottak av søknader, samt mest mulig sømløs integrasjon mellom Internett, dokumentbehandling og arkiv.
- Oppgradere og videreutvikle generelle arbeidsverktøy og maskinpark, blant annet telefonisystem.
- Styrke IKT-ressursene i organisasjonen.

Budsjettsituasjonen for 2012 er svært stram og det er i nåværende situasjon ikke midler til å foreta konkrete anskaffelser eller oppgraderinger på noen av disse områdene. Behovet for et løft på dette området er derfor spilt inn til Kunnskapsdepartementet gjennom anmodning om særskilt bevilgning for 2012 og budsjettforslaget for 2013.

For å kunne prioritere investeringer som gir de beste gevinstene for brukerne og som i tillegg har interne effektivitets- og kvalitetsgevinster, vil en innenfor den beskjedne rammen igangsette et arbeid med å utarbeide en overordnet, helhetlig plan for den videre utvikling av IKT-infrastruktur og elektronisk saksbehandling. Planen skal klargjøre muligheter og behov, herunder gevinster, tiltak med investeringskostnader, samt forslag til tidsplan for de nærmeste årene. Planen vil være grunnlag for planlegging og prioriteringer framover. Planen vil ta utgangspunkt i foreliggende interne kartlegginger og vurderinger av nåsituasjon og behov. Det vil bli engasjert ekstern bistand til å fasilitere arbeidet og å utarbeide planen i samarbeid med ulike deler av organisasjonen.

Dersom tilleggsbevilgning blir gitt, vil arbeid med å implementere planen kunne starte medio 2012. Her vil oppgradering til fullelektronisk arkiv og saksbehandlingssystem samt nytt telefonisystem ha særlig prioritet.

Ferdigstille virksomhetsstyringsmodellen med integrert kvalitetssikringssystem

NOKUTs overordnede modell for virksomhetsstyring er forankret i Organisasjonsstrategien gjennom årsløp for HR- og virksomhetsprosesser. Årshjulet er grunnsteinen i NOKUTs systematiske og målrettede styrings- og utviklingsarbeid og ivaretas gjennom faste milepeler for planlegging, budsjettering, oppfølging og evaluering. Kvalitet i NOKUTs leveranser og arbeid skal ivaretas gjennom systematisk fokus på kompetanse og kvalitet i arbeidsprosessene, gjennom et godt utviklet system for styrende dokumenter, intern kontroll og systematisk forbedringsarbeid.

Det er allerede igangsatt tiltak for å utvikle bedre maler og prosessbeskrivelser for styring og rapportering, og i løpet av 2011 ble en del administrative styrende dokumenter utarbeidet med sikte på tilgjengeliggjøring på et nytt intranett våren 2012.

Dette arbeidet vil bli videreført i 2012 med målsetting å videreutvikle og ferdigstille et helhetlig kvalitetssikringssystem for NOKUT. Arbeidet vil blant annet omfatte følgende:

- Utarbeide og forankre en overordnet, helhetlig beskrivelse av NOKUTs kvalitetssikringssystem
- Videreutvikle et helhetlig system for styrende dokumenter tilgjengeliggjort på intranettet.
- Videreutvikle maler og prosesser for planlegging, risikostyring og rapportering
- Spesiell fokus på anskaffelsesområdet med sikte på å utarbeide en egen anskaffelsesstrategi.

Det legges opp til at arbeidet gjennomføres i første halvår. Da vil materialet fra arbeidet kunne inngå i den forestående ENQA-evalueringen av NOKUT.

4.4.2 Resultatmål for fellesfunksjonene

I forbindelse med organisasjonsstrategien, er det utarbeidet parametere for å kunne måle effektene av handlingene i strategien. Etter hvert som det foretas systematiske målinger og vurderinger av disse, vil det bli vurdert å sette konkrete resultatmål for hver enkelt parameter. NOKUTs århjul fastsetter frekvens og tidsperiode for de ulike parameterne.

For 2012 vil det skje evaluering på følgende områder:

- **NOKUTs omdømme** blant brukere og interessenter; standardiserte brukerundersøkelser og målrettede interessentundersøkelser: Det vil ikke gjennomføres egen interessentanalyse i 2012. Ordinære brukerundersøker vil bli gjennomført som tidligere år.
- **Medarbeidertilfredshet** knyttet til motivasjon/engasjement, ledelse, læring, arbeidsprosesser og HMS. Måles gjennom systematiske analyser av sykefravær, turnover, medarbeiderundersøkelser annet hvert år og vernerunder annet hvert år: Det vil gjennomføres en vernerunde i 2012.
- **Kompetanse i forhold til NOKUTs mål og oppgaver**, målt gjennom en kvalitativ vurdering i etterkant av årlige medarbeidersamtaler og kompetansesamtaler: Det vil bli gjennomført en kvalitativ kompetansevurdering som en del av arbeidet med å implementere HR-årshjulet i 2012.

For øvrig vil det som før rapporteres på de styringsparametere som er angitt i tildelingsbrevet.

Prioriteringer i det løpende arbeidet med å forbedre saksbehandling og brukerservice

Organisasjonsstrategien, resultatene av medarbeiderundersøkelsen og den interne brukerundersøkelsen gir føringer for prioritering av oppgaver for fellesfunksjonene. Følgende oppgaver blir prioritert i 2012:

- Fortsette arbeidet med å implementere HR-årshjulet med utvikling og systematisering av faste aktiviteter for planlegging, utvikling og oppfølging av de menneskelige ressursene i organisasjonen, herunder opplegg for medarbeidersamtaler.
- Videreutvikle Intranettet som internkommunikasjonskanal, herunder utarbeide elektronisk personelhåndbok og forbedre tilgjengeligheten til andre administrative dokumenter.
- Fortsette arbeidet med å utvikle brukervennlig språkprofil gjennom blant annet felles kompetanseutviklingstiltak.
- Kartlegge dagens lokalsituasjon og framtidige lokalbehov.
- Implementere ny statlig kontoplan og periodiseringsprinsippet.
- Forbedre anskaffelsespraksis gjennom inngåelse av rammeavtaler på prioriterte tjenesteområder.

4.5 Plan for disponering av tildelt bevilgning 2012

NOKUT er i brev av 22.12.2011 tildelt en nettoramme for virksomheten i 2012 på 56,235 mill. kr til ordinær drift på kap. 280, post 01, jf. 3280, post 02. I tillegg har NOKUT i brev av 07.02. 2012 søkt om å få overført 0,614 mill. kr fra 2011 til 2012. Til sammen utgjør dette en ramme for driften på 56,849 mill. kr.

I tillegg til den ordinære bevilgningen, er NOKUT forespeilet (tildelingsbrev foreligger foreløpig ikke) øremerkede tildelinger til videreføring av pilotprosjektet Sentre for fremragende utdanning (SFU-

prosjektet) tilsvarende 5,7 mill. kr, prosjekt flyktningeordningen på 1,25 mill. kr, samt 0,361 mill. kr (1/2 stilling) og 0,57 mill. kr i driftsmidler til videreføring av arbeidet med nasjonalt kontaktpunkt (EU). Til sammen utgjør dette øremerkede midler på 7,881 mill. kr. Totalt utgjør dette en samlet netto tildeling for 2012 på 64,73 mill. kr.

Tabell 3.5.1: Plan for disponering av tildelt/forventet tildelt bevilgning 2012

i 1000 kr

Betegnelse	Beløp
Bevilgning kap. 280, post 01, jf kap. Post 02 overføringer fra 2011	56 235 614
Bevilgning kap. 281, post 01, prosjekt 80026	1 250
Bevilgning kap. 281, post 01, prosjekt 80076	5 700
Bevilgning kap. 226, post 21, prosjekt 65100	361
Bevilgning kap. 258, post 21, prosjekt 90489	570
Sum bevilgning	64 730
Driftskostnader:	
lønnskostnader (justert for refusjoner)	38 280
anskaffelser og påkostninger	1 000
husleie	5 400
andre driftskostnader	21 222
Sum driftskostnader	65 902
Driftsinntekter:	
Konferanseinntekter.	1 172
Driftsresultat	0

Tabell 3.5.2 Spesifisering av budsjettet

i 1000 kr

Betegnelse	Netto budsjett
NCP	570
Prosjekt flyktningeordningen	950
SFU-prosjekter	4 700
Øremerkede prosjekter ⁹	6 220
Tilsynsaktiviteter	5 000
GSU-lista	100
Konferanser ¹⁰	0
NSD-samarbeidet	250
Div faglig aktivitet	110
Spesifiserte faglige aktiviteter	5 460
Ledelse og styring	1 920
Personal	40 202
Kommunikasjon	830
IKT og telefoni	2 708
Drift av lokaler	7 570
Organisatoriske kostnader	53 050
SUM UTGIFTER	64 730

Øremerkede midler

Framdriften i disse prosjektene er avhengig av årlige øremerkede bevilgninger fra departementet.

Spesifiserte faglige aktiviteter

Dette gjelder faglig aktivitet med behov for spesifikke tiltak utover det som det allerede er lagt til rette for i den ordinære driften. Når det gjelder tilsynsaktiviteten er budsjettet knyttet til behovet for sakkyndige i tilsynsvirksomheten.

⁹ I NOKUTs plan for virksomheten i 2012 er det lagt til grunn at 1,661 mill. kr av øremerkede midlene kan gå til oppdekning av lønns- og driftskostnader knyttet til disse prosjektene.

¹⁰ Konferanser er 0-budsjettet, dvs. det forventes at utgiftene fullt ut skal dekkes opp av deltakeravgiften.

Organisatoriske kostnader

Dette er kostnader knyttet til den daglige driften av NOKUT.

Det er spesielt personalmessige utgifter og drift av lokaler som utgjør de store utgiftspostene. For 2012 legges det opp til 68 stillinger i NOKUT.

Generelt om budsjettsituasjonen for 2012 og behovet for tilleggsbevilgning

Det vises til NOKUTs brev av 21.11.11 til departementet der det bl.a. er søkt om tilleggsbevilgning for 2012 på 8,4 mill. kr.

Innenfor nåværende økonomiske ramme er det ikke rom for å føre tilsyn med kvaliteten i etablerte utdanningstilbud utover å slutføre et pilotprosjekt. Konsekvensen av dette er at implementeringen av den nye modellen for å føre tilsyn med de om lag 5000 utdanningstilbudene innenfor høyere utdanning og fagskoleutdanning må legges på is. Samtidig forventes betydelig økt saksbehandlingstid i 2012 både for godkjenning av utenlandsk utdanning og akkreditering av nye norske utdanningstilbud.

Årsaken til at vi har kommet i denne situasjonen er kraftig vekst i antall søknader om nye master- og doktorgradstilbud ved høyskolene, samt vedvarende høy vekst i antall søknader om godkjenning av utenlandsk utdanning. Begge deler skyldes forhold utenfor NOKUTs kontroll. Høyskolenes etablering av nye studier på master- og doktorgradsnivå er i stor grad knyttet til de mange universitetsambisjonene i sektoren. NOKUT beregner derfor at det samlede søknadstrykket innenfor akkreditering vil ligge på samme høye nivå i flere år framover. Når det gjelder godkjenning av utenlandsk utdanning har det de siste årene vært en kraftig vekst, og bl.a. på grunn av Norges gunstige økonomiske posisjon og gratis studieplasser er det grunn til å vente fortsatt betydelig vekst i NOKUTs arbeidsmengde også på dette feltet.

Det er etter NOKUTs vurdering grunn til bekymring når et tilsynsorgan ikke har handlingsrom til å gjennomføre sin kjerneoppgave tilsyn pga. stort volum av andre oppgaver. Med andre oppgaver menes i denne sammenheng lovpålagte serviceoppgaver som godkjenning av utenlandsk utdanning og akkrediteringer for å støtte opp under utviklingsambisjonene i sektoren. NOKUT har ikke igangsatt direkte tilsyn (revidering) av studietilbud ved universitetene siden 2005. NOKUT har hvert år siden 2009 både gjennom den ordinære budsjettprosessen og ekstraordinær budsjettdialog tatt opp problemstillingene knyttet til veksten i de søknadsbaserte aktivitetene og foreslått budsjettvekst med utgangspunkt i tre klare behov: i) ta unna veksten i antall søknader, ii) kunne føre tilsyn med eksisterende utdanninger og iii) nødvendige IT-investeringer med sikte på økt kvalitet og mer effektiv saksbehandling.

Som en kortsiktig løsning i forhold til å oppfylle kravene som er satt til NOKUT, er det overfor departementet søkt om en ekstrabevilgning for 2012 på til sammen 8,4 mill. kr. Dette gjelder til sammen åtte årsverk hvorav tre årsverk er knyttet til tilsyn av eksisterende virksomhet, to årsverk til søknadsbehandling innen høyere utdanning og tre årsverk til utenlandsområdet. I tillegg kommet 1 mill. kr knyttet til økt behov for sakkyndig i tilknytning til tilsynsvirksomheten og 1 mill. kr til investeringstiltak innen IKT-området.

VEDLEGG 2: Framtidig satsingsforslag 2013-2015

Som det blir vist til i kap. 4.5 er budsjettsituasjonen for 2012 vanskelig og NOKUT har derfor søkt om en ekstraordinær bevilgning for 2012 på 8,4 mill. kr.

Det forutsettes samtidig at budsjetttrammen gradvis bygges opp fram mot 2015 med:

2013: 5,9 mill. kr til ytterligere 4 årsverk, økt behov av sakkyndige og infrastrukturinvesteringer

2014: 4,2 mill. kr til ytterligere 4 årsverk og økt behov av sakkyndige

2015: 2,6 mill. kr til ytterligere 2 årsverk og økt behov av sakkyndige

Status og prognose

Norsk utdanning

Søknader om akkreditering av høyere utdanning har økt jevnt i løpet av 2011, mens søknader om godkjenning av fagskoleutdanning ser ut til å ha stabilisert seg på 2010-nivå. Økningen i søknader om akkreditering av høyere utdanning er knyttet til søknader om mastergradstudier og ph.d. Etter NOKUTs vurdering henger dette sammen med universitetsambisjonene innen sektoren.

NOKUT forventer at søknadsnivået for fagskole og høyere utdanning vil fortsette å ligge på 2011-nivå i kommende toårsperiode. Deretter er det grunn til å anta at det gradvis vil avta etterhvert som institusjonene er kvalifisert for å søke universitetsstatus. For NOKUT vil dette innebære et økende antall søknader om akkreditering av universiteter mot slutten av fireårsperioden. Det er samtidig ventet en økning i søknader om høyskoleakkreditering fra private høyskoler. Dette innebærer en trend som samlet sett går mot færre søknader, men en økning av de mest ressurskrevende søknadene, dvs. universitet- og høyskoleakkrediteringer.

Når det gjelder evalueringer av kvalitetssikringssystemer, er NOKUT forpliktet gjennom regelen om seksårs-syklus. Dette arbeidet må derfor fortsette.

Med dagens tilgjengelige ressurser vil det innenfor den skisserte utviklingstrenden for området ikke være rom for å føre tilsyn med eksisterende virksomhet utover den piloten som allerede er igangsatt (tilsyn med noen mindre institusjoner). Til tross for at området fortsatt nedprioriteres vil restansene innen søknadsbehandlingen øke.

For å unngå ytterligere vekst i restansene av master- og ph.d.-søknader, og for å møte den forventete veksten av universitet- og høyskolesøknader, vil NOKUT i kommende fireårsperiode ha behov for økte ressurser til søknadsbehandling. I tillegg vil det være behov for ressurser til tilsyn med eksisterende virksomhet.

Utenlandsk utdanning

Antall søknadene for godkjenning av utenlandsk utdanning har fortsatt å stige i 2011. En konsekvens av utviklingen er at saksbehandlingstiden stiger tross stadige tiltak med sikte på effektivisering av saksbehandlingen.

I de senere årene har det vært en økt tilflytting til Norge fra hele verden. Norge er et attraktivt land med bl.a. lav arbeidsledighet, mange ledige jobber og gratis studietilbud. Siden 2003 har den gjennomsnittlige årlige veksten i antall søknader vært på i underkant av 16 % (topp i 2005 med 35 %).

Etter NOKUTs vurdering er det pr i dag ingen signaler som tilsier at denne trenden vil snu. Så lenge Norge greier seg relativt bra gjennom den økonomiske krisen i Europa, er det mye som tilsier fortsatt stor årlig vekst i antall søknader på utenlandsområdet. NOKUT legger til grunn en årlig vekst i kommende fireårsperiode tilsvarende veksten i 2011.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har økt fra 2010 til 2011. Uten økte ressurser til å møte den økte søknadsmengden vil saksbehandlingstiden fortsette å stige. Dette til tross for at arbeidet med ytterligere effektivisering av saksbehandlingen fortsetter.

Drift

Som følge av at NOKUT har fått et utvidet mandat og flere oppgaver, har organisasjonen de senere årene hatt en kraftig vekst i antallet tilsatte. Til tross for dette har felles driftskostnader (kostnader til bl.a. husleie, kontorhold, organisasjonsutvikling og IKT-utgifter) stått på stedet hvil. Kutt i driftskostnadene har vært NOKUTs kortsiktige løsning for å møte økt etterspørsel og behovet for økte saksbehandlerressurser i kjernevirksomheten. Resultatet er at NOKUT nå ikke har rom for investeringer. Dette er spesielt problematisk med tanke på utvikling av IKT-tjenestene for ytterligere effektivisering av saksbehandlingsskjedene.

På kort sikt vil en særlig framheve følgende investeringsbehov:

- Innføre et fullelektronisk arkiv som ivaretar gjeldende arkivforskrift og som sikrer at hele NOKUTs virksomhet (også søknader om godkjenning av utenlandsk utdanning) blir integrert i hovedarkivet. Dagens arkiv er papirbasert og tilfredsstillende heller ikke Riksarkivets krav til fysisk sikring av arkivet.
- Igangsette et arbeid med å videreutvikle elektronisk saksbehandling. Søknadsbehandling og øvrig saksbehandling foregår i dag i hovedsak på papir og e-post innen tilsyns- og utenlandsområdet. Dette er tiltak som er forventet å kunne bidra til effektivisering av søknads- og saksbehandlingen samtidig som det kommer brukerne til nytte ved at et effektivt og velfungerende system sparer brukerne for tid og dermed kostnader.

Parallelt med utvikling av arkiv og saksbehandlingssystem må det gjennomføres en kartlegging og vurdering av NOKUTs generelle IT-infrastruktur, dvs. maskinpark, telefonisystem, programvare, driftsordninger og utviklingsbehov. Med ett årsverk totalt på dette området i dag er det ikke kapasitet eller kompetanse til å gjøre denne vurderingen uten eksternt bistand.

Tiltak

I tabell 1 framgår NOKUTs beregninger av merbehovene i kommende periode, herunder behovet for tilleggsbevilgninger i 2012, jf. omtale i kap. 4.5.

Tabell 1: Tilleggsbevilgning 2012 og satsingsforslag 2013-2015

Tiltak	Kap/post	Tilleggs- bevilgning 2012	2013	2014	2015
Økt kapasitet til tilsyn med eksisterende utdanninger	280/01	5 000	7 600	10 200	11 200
Økt kapasitet til godkjenning av utenlandsk utdanning	280/01	2 400	4 000	5 600	7 200
Investeringer i org.utv og interne støttetjenester/-systemer	280/01	1 000	2 700	2 700	2 700
Sum	280/01	8 400	14 300	18 500	21 100
Økning pr år		8 400	5 900	4 200	2 600

Økt kapasitet til tilsyn med eksisterende utdanninger

Den foreslåtte budsjettveksten for 2012 er for liten til å kunne få til et godt og heldekkende konsept for tilsyn med eksisterende utdanning. NOKUT har tilsynsansvar for 170 institusjonene med mange tusen utdanningstilbud. NOKUT er forpliktet til å ta unna søknader om akkreditering/godkjenning og

gjennomføre evalueringer av kvalitetssikringssystemer i tråd med seksårs-syklusen. Dette må prioriteres.

Det er foreslått en styrking av dette området allerede i 2012 med tre årsverk er knyttet til tilsyn av eksisterende virksomhet og to årsverk til søknadsbehandling innen høyere utdanning. I tillegg kommet 1 mill. kr knyttet til økt behov for sakkyndige i tilknytning til tilsynsvirksomheten. Det legges opp til en gradvis oppbygging av tilsyn med eksisterende virksomhet ved en ytterligere styrking av området i 2013 og 2014 med to nye årsverk pr år. Målet er full implementering av tilsynsmodellen i 2015. I tillegg vil det være behov for å styrke rammen til sakkyndig vurdering med 1 mill. kr i hvert av årene 2013-2015.

Økt kapasitet til godkjenning av utenlandsk utdanning

Veksten i antall søknader innen utenlandsk utdanning har vært jevnt stigende over flere år. I 2011 mottok NOKUT 4357 individuelle søknader som er en økning på om lag 500 i forhold til året før. Det er ingen tegn til at veksten vil avta. Samtidig opplever NOKUT stadig økende interesse og pågang fra aktører som ønsker informasjon og råd fra oss. Dessverre har vi derfor begynt å bygge opp et etterslep i saksbehandlingen.

NOKUT har foreslått å øke antall saksbehandlere på feltet med tre allerede i 2012 og deretter ytterligere to årsverk pr år i løpet av perioden. Midler knyttet til innføring av elektronisk søknadsbehandling/saksbehandling er foreslått som eget tiltak.

Investeringer i organisasjonsutvikling og interne støttetjenester/-systemer

Behovet for ressursøkning på dette feltet er knyttet til at NOKUT siden etableringen i 2003 er blitt en nesten dobbelt så stor organisasjon og har fått et nytt og mer utviklingsorientert mandat. NOKUT har som følge av dette, bygd opp et betydelig etterslep når det gjelder behov for investeringer og oppgradering av IT-infrastruktur og administrativ kapasitet. Dessuten stiller NOKUTs nye mandat økte krav til kompetanseutvikling i organisasjonen. I lys av dette er det utviklet en intern strategi for HR- og organisasjonsutvikling. Flere presserende tiltak vil ikke være mulig å gjennomføre innenfor dagens rammer. Spesielt gjelder dette IT-investeringer. Vi må videreutvikle (og eventuelt skifte) arkiv- og saksbehandlingssystemer for å tilfredsstille krav og egne saksbehandlingsbehov og vi har også både maskiner og utstyr som har overskredet sin tekniske levealder. Det er også stort behov for økte ressurser knyttet til kompetanseutvikling og administrative fellesfunksjoner generelt.